

40 LET NAŠE ŠOLE

Kazalo

Šola od leta 1945 do danes	3	Razgovor z gospodom Chvatalom	24
Uvajanje občolskih dejavnosti	3	1985/86	26
Šolska reforma 1958.	4	1986/87	26
Novosti v šestdesetih letih	4	1988/89	26
Podaljšano bivanje in celodnevna osnovna šola	5	Devetdeseta leta.	27
Šolska reforma leta 1980	5	1989/90	27
Devetletna osnovna šola.	6	1990/91	27
Kaj nas čaka v prihodnosti	6	1991/92	28
Vpliv ideologije na življenje učencev	7	Razgovor z gospodom Žitnikom.	28
Gradnja Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj	9	1992/93	29
Razmere v kranjski občini po		1993/94	30
drugi svetovni vojni	9	1994/95	30
Referendum in izgradnja šole	10	1995/96	31
Kaj se je dogajalo z učenci in Osnovno		1997/98	32
šolo Franceta Prešerna Kranj		1998/99	32
v posameznih desetletjih	15	Od leta 2000 do danes.	33
Od izgradnje do začetka sedemdesetih let	15	1999/2000	33
Razgovor z gospo Zirkelbach	15	2000/2001	33
Sedemdeseta leta.	16	2001/2002	34
1970/71	17	2002/03	35
1973/74	18	2003/04	37
Razgovor z gospodom Pavlinom	18	2004/05	38
1974/75	19	2005/06	40
1976/76	20	2006/07	41
1977/78	20	2007/08	42
1978/79	20	Ali veš, da	43
Osemdeseta leta.	21	Literatura	44
1979/1980	22		
1982/83	23		
1983/84	23		

ŠOLA OD LETA 1945 DO DANES

Politične spremembe leta 1945 so zahtevale spremembe na vseh področjih družbenega življenja, tudi v šolstvu. Nova oblast v Sloveniji se je po koncu vojne znašla pred številnimi težavami, saj je bilo porušenih ali poškodovanih veliko šolskih stavb, primanjkovalo je učbenikov, učil, socialni položaj učencev in učiteljev je bil slab.

Šolstvo se je po letu 1945 razvijalo na podlagi izkušenj partizanskega šolstva, v prvih povojnih letih je bilo pod močnim vplivom sovjetske pedagogike, kasneje pod vplivom socialističnega samoupravnega sistema in bilo podrejeno političnim potrebam nove oblasti.

Med prvimi ukrepi je bilo leta 1945 poddržavljanje vseh zasebnih šol, ki so jih prej upravljali cerkveni redovi. 11. junija 1946 je bila uvedena obvezna sedemletna osnovna šola, predvsem zaradi velike potrebe po izobraženih ljudeh. S tem je šolstvo glede na predvojno stanje na Slovenskem naredilo korak nazaj, saj je bilo že pred tem uveljavljeno osemletno obvezno šolanje (za večino tedanje Jugoslavije pa napredek). Slovenskim šolam so škodovala spremembe učnega načrta, nekritično prenašanje zgledov z vzhoda in centralizacija, ki je zavirala pobude pedagoških delavcev. Leta 1950 so spet uvedli osemletno osnovno šolo, vendar kot del paralelnega šolanja (višja osnovna šola ali nižja gimnazija), ruščina ni bila več obvezen izbirni tuj jezik, prevode tujih učbenikov (predvsem ruskih) pa so zamenjala dela domačih avtorjev.

V vsebinskem smislu je nova oblast vnašala v šolstvo svojo ideologijo marksizma-leninizma na najrazličnejše načne. Uvedli so spremembe v učnih načrtih in učbenikih, značilna so bila besedila in ilustracije s partizansko, borbeno vsebino, predvsem v berilih. Iz šolskih knjižnic so morali izločiti knjige, ki niso ustrezale stvarnosti. Ukinili so nekatere učne predmete in uvedli nove. Bistvena sprememba je bila vidna pri učenju tujih jezikov, saj sta francoščino, nemščino in italijanščino zamenjali ruščina in angleščina. Verouk je postal neobvezen šolski predmet, h kateremu so morali starši otroke posebej prijavljati, poučeval pa ga je katehet v šoli. Leta 1952 so namesto verouka uvedli moralno vzgojo, na srednji šoli pa samoupravljanje s temelji marksizma.

Uvajanje obšolskih dejavnosti

V tem obdobju pa so začeli uvajati tudi nekatere novosti, svobodne in pristočasne dejavnosti, kasneje so se preimenovala v šolske interesne dejavnosti. Z njimi so učenci širili in poglobljali znanje in različne interese, predvsem v kulturnih in športnih dejavnostih (npr. šolska, občinska, medobčinska športna tekmovanja, tekmovanja pevskih zborov; krožki: dramske skupine, taborniki, strelski, tehnični krožki, ženska ročna dela, taborniki, fotokrožki, radioamaterski, recitacijski ...). Leta 1950 so v šolo uvedli bralno značko (Prežihova, Cankarjeva, Finžgarjeva, Aškerčeva, Prešernova ...) s katero so dodatno pospeševali znanje slovenskega jezika.

Poskrbljeno je bilo tudi za zdravstveno varstvo, poleti so organizirali počitniške kolonije predvsem za otroke iz socialno ogroženih družin. Na šolah so delovale šolske kuhinje (predvsem za otroke iz oddaljenih krajev, otroke zaposlenih staršev in za socialno šibke otroke) in učne kuhinje, ko je bilo v šolskem letu 1954/55 v šole uvedeno gospodinjstvo kot neobvezen učni predmet.

Šolska reforma 1958

Najpomembnejšo prelomnico pomeni leto 1958, ko je bila sprejeta nova šolska zakonodaja, ki je uvedla enotno osemletno osnovno šolo in enoten šolski sistem. Z njo se je v temeljih spremenil stari avstrijski šolski sistem, nižje gimnazije so bile ukinjene oziroma združene z višjo stopnjo. Glavni namen reforme je bil omogočiti vsem šoloobveznim učencem z raznovrstnimi ustvarjalnimi sposobnostmi in lastnostmi, ne glede na njihov družbenoekonomski status, višjo splošno izobrazbo in enakopravnejše možnosti za nadaljnje izobraževanje, hkrati pa so hoteli oblikovati mlade ljudi v duhu samoupravnih socialističnih družbenih potreb.

Redno šolanje je bilo v tem obdobju na vseh stopnjah brezplačno.

Enotna šola je postavila vsem učencem obsežen in zahteven učni program. Pri prejšnjem, dvotirnem šolstvu so se boljši učenci odločali za šolanje na gimnaziji, drugi pa na manj zahtevnih osnovnih šolah. Z enotnim učnim načrtom pa se je zahtevnost do velikega dela učencev močno povečala, zlasti s predpisi, ki zahtevajo tudi za sprejem na poklicne šole končan 8. razred. Ta problem so pričeli reševati s predpisi, da lahko učenec napreduje z dvema, kasneje z eno nezadostno oceno, z zakonom o osnovni šoli (1969) pa so se znova uvedli v višjih razredih popravni izpiti.

Učiteljski zbori posameznih šol so skušali doseči boljše učne uspehe z izpopolnitvijo metod in učnih tehnik. Po letu 1966 so nekatere šole začele uvajati kabinetni pouk, ki je močno prispeval k večji nazornosti in učinkovitosti izobraževanja.

Novosti v šestdesetih letih

Ker je enotna OŠ močno dvignila učno zahtevnost, se je od leta 1960 začel uveljavljati dopolnilni pouk za učence, ki so zaradi različnih vzrokov zaostajali v znanju. Prav tako so začeli postopoma uvajati podaljšano bivanje v šoli za tiste učence, ki so potrebovali varstvo ali pomoč pri učenju. V obeh primerih je šlo predvsem za učence nižjih socialnih slojev, zato je imelo zlasti podaljšano bivanje pomembno družbeno korektivno vlogo in je bistveno izboljšalo učne uspehe teh učencev.

V letu 1962 so pričeli z delom v šolah šolski psihologi in socialni delavci, nekaj let kasneje pa še pedagogi in logopedi, kar pomeni začetek tovrstnega šolskega strokovnega dela.

Uvedba petdnevnega delovnega tedna v mestnih kranjskih šolah 4. februarja 1968 je povzročila velike premike pri delu učiteljev. Spoznali so, da je ob petdnevem delovnem tednu potrebno delati hitreje, racionalneje in bolj intenzivno.

Trudili so se tudi za izboljšanje izobrazbene strukture zaposlenih, saj je na nekaterih šolah poučevalo na predmetni stopnji še preveč učiteljev s srednjo izobrazbo. To je posledica tega, ker so po vojni zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov zasedli predmetna področja učitelji s srednjo izobrazbo.

Velik korak naprej pa je pomenilo izenačevanje razmer za šolanje v vseh slovenskih krajih. Štipendiranje velikega števila prihodnjih učiteljev, ukinjanje enorazrednih šol in kombiniranih

razredov so pripomogli k temu, da je ob koncu reforme osnovnega šolstva leta 1962 kombinirane razrede obiskovala manj kot desetina osnovnošolcev. Število osnovnih šol se je zmanjšalo, nastajati so začele popolne osemletke in štiriletne podružnične šole. Število učencev je hitro naraščalo, šolskega prostora je primanjkovalo in na mnogih šolah so poučevali v dveh izmenah. Pospešeno so gradili nova šolska poslopja, leta 1958 so bili sprejeti začasni normativi za gradnjo osnovnih šol, ki so poleg učilnic predvidevali tudi druge prostore za delo in bivanje učencev na šoli (predvsem za prirodoslovno tehnična učna področja, za likovno, glasbeno in tehnično vzgojo). Zakon je med drugim določal, da je šolska kuhinja sestavni del šol in da je strokovno vodenje šolske kuhinje skrb učiteljice gospodinjstva. Leta 1961 je imelo telovadnico le 14% vseh šol.

Ustava iz leta 1963 je prinesla uvedbo samoupravnih socialističnih odnosov v negospodarstvo in s tem tudi v šolstvo.

Podaljšano bivanje in celodnevna osnovna šola:

Podaljšano bivanje pomeni razširitev pedagoškega delovanja osnovne šole z dejavnostmi, ki so doslej sodile bolj ali manj v družinsko vzgojo. Odpiranje oddelkov podaljšanega in celodnevnega bivanja so narekovali gospodarski, politični, socialni in predvsem pedagoški razlogi. Socialistični sistem po vojni je vzpodbujal večje zaposlovanje žensk in da bi se le-te ugodno počutile na delovnem mestu, je bilo potrebno za otroke ustrezno poskrbeti, da niso bili prepuščeni sami sebi. Kolektivna vzgoja v šoli je bila v tem obdobju pomembnejša kot individualna vzgoja v družini, v podaljšanem bivanju pa je bilo več možnosti za idejnopolično oblikovanje učencev in razvijanje oblik učenčevega samoupravljanja. Vsi učenci naj bi imeli enake možnosti za razvoj in dobivali ustrezno pomoč pri učenju, v prostem času naj bi razvijali svoje interese.

Ena najbolj vidnih novosti v šolstvu je bila celodnevna šola, ki so jo precej politično prisiljeno začeli uvajati leta 1975 in je pedagoška znanost zaradi ideološke motiviranosti in nezadovoljivih šolskih razmer ni podpirala. Sicer pa so se v šolstvu v šestdesetih in sedemdesetih letih posvečali tudi zidavi in ureditvi šolskih stavb (večinoma sezidanih z denarjem iz šolskega samoprispevka) in uvajanju različnih učnih pripomočkov. Skrb so namenjali šolski prehrani, šoli v naravi, prostovoljnimi dejavnostim, dopolnilnemu, dodatnemu pouku, podaljšanemu bivanju, predšolski vzgoji, šolskemu svetovalnemu delu.

Šolska reforma leta 1980

V začetku osemdesetih let novi zakon o osnovni šoli prinese nekatere novosti. V preoblikovanem predmetniku so novosti predstavljali obvezni tečajji (plavanje, prometna vzgoja, smučanje, prva pomoč, obramba in zaščita), sklenili so obsežen projekt modernizacije šolske matematike, v šole so poleg radia prodirali televizija, film in računalnik. Prinesli so tudi nekatere bolj racionalne opredelitve (normativi o številu učencev v oddelku, ostrejšje zahteve po uspešnem dokončanju osnovne šole) in modernejše načine učenja (npr. s pomočjo metode miselnih vzorcev).

Zakon je tudi določil, da sta dopolnilni in dodatni pouk sestavna dela obveznega predmetnika. V okviru fakultativnega pouka je bilo največje zanimanje za gospodinjstvo, srbohrvaški jezik, tuje jezike in kmetijstvo. Uvajanje COŠ (celodnevna osnovna šola) je bilo na večini osnovnih šol oteženo, zaradi omejenih materialnih zmožnosti so prevzeli le posamezne elemente COŠ, predvsem z nadaljnjim vsebinskim in pedagoškim razvojem podaljšanega bivanja.

Neugodna gospodarska gibanja so po letu 1980 vplivala tudi na materialni položaj osnovnega šolstva. Ob hitri in visoki rasti stroškov so šole s sredstvi, za katere so se dogovorile v občinski izobraževalni skupnosti, s težavo ohranjale doseženo raven vzgojno-izobraževalnega dela. Z varčevanjem ter nekaterimi omejitvami pri materialnih izdatkih so dosegle, da osnovna dejavnost ni bila bistveno prizadeta. Poslabšal pa se je materialni položaj šolskih delavcev.

Devetletna osnovna šola

Na dogajanje v šolstvu so vplivale tudi družbene spremembe (razpad blokvske ureditve, padec berlinskega zidu 1989, usihanje komunizma). Po prvih demokratičnih volitvah (1990), razglasitvi neodvisnosti in samostojnosti RS in sprejetju ustave RS 1990 se je slovenski šolski sistem bistveno spreminjal, zlasti še s sprejemom novih šolskih zakonov leta 1996.

S šolskim letom 1999/2000 se je začel, po zakonu iz leta 1996, eksperimentalno uvajati nov devetletni program osnovnega šolanja. Med sistemskimi novostmi so različne oblike osnovnega šolanja (javna ali zasebna šola, izobraževanje na domu), poleg obveznih predmetov še izbirni predmeti, dejavnosti za vzpodbujanje različnih zmogljivosti učencev ter postopna diferenciacija pouka (fleksibilna diferenciacija in nivojski pouk v 8. in 9. razredu pri matematiki, slovenskem in tujem jeziku). Ob koncu osnovne šole opravljajo učenci zaključno preverjanje znanja.

Kaj nas čaka v prihodnosti?

V preteklih desetletjih je predstavljalo problem preveliko število učencev, danes pa se soočamo z upadom rojstev in tudi z zapiranjem nekaterih šol zaradi premajhnega števila učencev. Po podatkih občine Kranj je število šoloobveznih otrok upadlo z 8687 v šolskem letu 1980/81 na 4440 v šolskem letu 2006/07. Največja prelomnica pri upadanju števila otrok je šolsko leto 1991/92. Kljub upadanju števila otrok je nekaj časa število oddelkov raslo, ker je bil v tem času uveljavljen z zakonom določen normativ, da je lahko v oddelku največ 32 učencev. Ta podatek kaže na izboljševanje razmer v kranjskih osnovnih šolah.

Ministrstvo za šolstvo in šport pa tudi v bodoče načrtuje veliko sprememb, izdali so predlog zakona o osnovni šoli, v katerem bi bil ukinjen splošni uspeh ob koncu šolskega leta, uvedli naj bi drugi tuj jezik v osnovno šolo, spremembe pa doživljajo tudi izbirni predmeti, saj naj bi bili učenci, ki obiskujejo glasbeno šolo, oproščeni enega izbirnega predmeta.

VPLIV IDEOLOGIJE NA ŽIVLJENJE UČENCEV

V letih po drugi svetovni vojni je imela ideologija velik vpliv na celotno življenje in s tem seveda tudi na šolstvo. To se je kazalo skozi številne praznike in proslave, skozi učno snov in celo skozi izvenšolske dejavnosti.

Imeli so veliko več praznikov in pomembnih dogodkov, kot jih imamo danes:

- 1. september – začetek pouka,
- 10. oktober – sprejem osmošolcev v organizacijo Ljudske mladine,
- 1. november – posvečen mrtvim herojem, borcem in talcem,
- 29. november – državni praznik dan republike (cicibani so slovesno sprejeti v pionirsko organizacijo),
- 22. december – dan JLA,
- 30. december – ob novoletni jelki z Dedkom Mrazom,
- 8. februar – slovenski kulturni praznik,
- 8. marec – dan borbenih žena,
- 27. april – ustanovitev OF,
- 1. maj – praznovanje praznika dela,
- 7. maj - pohod ob žici okupirane Ljubljane,
- 25. maj - dan mladosti, sprejem pionirjev 7. razredov med Ljudsko mladino Slovenije.

Zelo so bile priljubljene množične prireditve (sprejemi Titove štafete, predaje kurirčkove torbice) ter mladinske delovne akcije, ki so se začele takoj po osvoboditvi in v okviru katerih so obdelovali polja, uničevali koloradskega hrošča, gradili ceste in vodovode, pogozdovali ...

Leta 1960 se je začela široka akcija, imenovana Jugoslavanske pionirske igre; v sklopu teh iger so imeli na šoli različna tekmovanja, srečanja in pogovore z borci o dogodkih med NOB. Pionirji iz vse Jugoslavije so se med seboj obiskovali ter s tem krepili bratstvo in enotnost.

Vsako leto so prvošolce sprejeli v pionirsko organizacijo:

Sprejetje v pionirsko in mladinsko organizacijo je bil neke vrste iniciacijski obred ali prehod, s tem so določali pripadnost neki skupini. Vsaka šola je imela svoj pionirski odred in pionirski prapor, pisali so pionirsko kroniko, 29. novembra vsako leto so bili cicibani, učenci prvih razredov, sprejeti med pionirje. Oblečeni v modra krilca ali hlačke in bele bluzice so pred praporom ponavljali pionirsko prisego:

»Obljubljam pred pionirsko zastavo in pred svojimi tovariši pionirji, da se bom učil in živel kot zvesti sin svoje domovine, federativne ljudske republike Jugoslavije. Obljubljam, da bom čuval bratstvo in enotnost naših narodov, svobodo in neodvisnost naše domovine, kar smo pridobili s krvjo naših najboljših sinov. Za domovino - s Titom naprej!«

Po zaobljubi so dobili pionirske znake: na glavo modre kapice in okoli vratu rdeče rutice, značko in izkaznico. Na koncu so skupaj zapeli pionirsko himno. Postali so Titovi pionirji, katerih glavna naloga je bila: *»Učiti se, učiti se in še enkrat učiti se!«*

Zunanje manifestacije ideoloških usmeritev so se kazale v poimenovanju šol in nadaljnjem poučarjanju praznovanj, predvsem dneva republike, kurirčkove pošte in štafete ob dnevu mladosti. Po Titovi smrti (1980) so se začele med mladino pojavljati kritike praznovanja tega simbola mladosti in dosegle vrhunec v letih 1986, 1987. Učenci so do konca osemdesetih let aktivno sodelovali v pionirski organizaciji - Zvezi pionirjev Slovenije, ki je bila leta 1990 ukinjena.

GRADNJA OSNOVNE ŠOLE FRANCETA PREŠERNA KRANJ

Razmere v kranjski občini po drugi svetovni vojni:

Druga svetovna vojna ni prizanesla šolskim zgradbam v kranjski občini. Več šol je bilo porušenih ali požganih, osnovno šolo Franceta Prešerna v Kranju (na prejšnji lokaciji) pa so uporabljali za vojaško bolnišnico. Zaradi slabega vzdrževanja jo je bilo po vojni potrebno popraviti.

Začetki osnovnega osemletnega šolstva v Kranju segajo v januar 1954, ko sta osnovni šoli v Stražišču in Kranju (sedanja OŠ Simona Jenka) odprli peti razred za učence, ki niso uspevali v takratni nižji gimnaziji.

Sistem osrednjih in podružničnih šol se je uveljavil v kranjski občini s 1. septembrom 1957. Osrednje šole, to so popolne osemletne šole, sprejemajo učence v višje razrede iz nekaterih nepopolnih in iz vseh nižje organiziranih šol. S tem dnem je bilo uvedeno tudi novo poimenovanje osnovnih šol v Kranju (šole Simona Jenka, Franceta Prešerna, Lucijana Seljaka, Staneta Žagarja).

Pri pregledu števila učencev v posameznih šolskih letih opazimo, da je število učencev na večini podeželskih šol upadalo, večalo pa se je število učencev v mestnih šolah in nekaterih večjih podeželskih krajih. Te spremembe je povzročalo naraščanje prebivalstva v industrijskih središčih in zapuščanje hribovskih krajev.

Največji pro nih in podružničnih šol je obiskovala pouk v kombiniranih oddelkih, le dve šoli v Kranju sta imeli telovadnico.

V šolskem letu 1964/65 so imeli v kranjski občini nekateri učenci pouk še v tretji izmeni, ponekod pa je zaradi pomanjkanja prostora pouk potekal po skrčenem programu. Učenci so bili prikrajšani za vsako dodatno pomoč in za mnoge interesne dejavnosti.

V letih po vojni se je gospodarstvo občine Kranj izredno hitro razvijalo, saj se je število prebivalcev zlasti v mestu povečalo za petkrat. Z razvojem industrije se je pospeševala tudi stanovanjska gradnja in vedno večje možnosti za zaposlovanje so pripeljale v občino nove občane, predvsem mlade družine s šolskimi in predšolskimi otroki. Število prebivalstva je v občini v letih 1960 – 68 naraslo iz 46 708 na 54 567.

Zaradi vedno večje zaposlenosti žensk se je zelo povečala tudi potreba po sodobnejšem pouku s podaljšanim bivanjem učencev v šoli.

Istočasno je reforma v vzgoji in izobraževanju terjala sodobnejšo vzgojo in kvalitetnejše znanje učencev, več šolskega prostora za prostovoljne dejavnosti učencev, za delo z nadarjenimi in intelektualno manj razvitimi učenci, za razvoj oddelkov podaljšanega bivanja.

V takih razmerah so zorele ideje za gradnjo novih šol in vrtcev.

Tako je bilo v kranjski občini od leta 1947 do 1961 zgrajenih 6 osnovnih šol. Zahteve po boljšem pedagoškem delu in večjem znanju učencev so terjale nove spremembe šolskih okolišev in drugačno organizacijo pouka. V letu 1965-66 se oblikuje 8 centralnih, 1 samostojna in 18 podružničnih šol, vendar tudi ta razdelitev v naslednjih letih doživljala spremembe.

Referendum in izgradnja šole:

Velik porast števila šoloobveznih otrok (od 1959/60 do 1964/65 je število poraslo za 687 učencev) in naraščajoče prostorske stiske v vrtcih in šolah so napotili občinsko skupščino k odločitvi za radikalno rešitev manjkajočega šolskega prostora. Kot prva občina v Sloveniji je občina Kranj leta 1964 izpeljala referendum, v katerem se je 77,6% občanov izreklo, da z delom svojega osebnega dohodka pomagajo ublažiti pereče potrebe po novih osnovnih šolah in vzgojno-varstvenih objektih. Po programu, ki so ga sprejeli zbori občanov in delovne organizacije, so bile v letih 1964 – 1968 zgrajene osnovna šola Cerklje (1966), OŠ France Prešeren (1968), OŠ Lucijan Seljak (1966) in OŠ Šenčur (1964).

Na izgled in razporeditev prostorov na novih šolah so vplivali tudi leta 1958 sprejeti začasni normativi za gradnjo in opremo osnovnih šol, ki so bili leta 1968 dokončno potrjeni. V šolsko gradnjo so uvedli več sprememb, predvsem naj bi prinesli večji izkoristek prostora in šolo naredili za kulturni in športni center kraja. Nova šola naj bi bila prilagojena tudi kabinetnemu pouku, ki so ga takrat začeli uveljavljati po slovenskih šolah in pri katerem ni več klasičnih matičnih učilnic, temveč le ustrezno število predmetnih učilnic s kabineti. Seveda pa so nove delovne oblike in dodatne funkcije zahtevale določene spremembe v zasnovi šolske zgradbe, ki se v marsičem razlikuje od tedanjih konceptov masivnih, vase zaprtih objektov z nizkimi okni in temačno, nepregledno notranjostjo, ki so prevladovali v prvi polovici stoletja.

Načrte za novo osnovno šolo je naredil dipl. arh. Stanko Kristl, izvajalec pa je bil kranjski Gradbenec. Načrt je bil v skladu s sodobnimi zahtevami življenja šole, kabineti in učilnice so bili prilagojeni potrebam posameznih predmetih področij in za tisti čas izjemno dobro opremljeni. Zunanji videz šole se je razlikoval od takratne predstave o izgledu šol in se je lepo vklopil v okolje. Iz vseh teh razlogov je projekt šole dobil tudi zvezno nagrado »Borbe«.

Razgovor z dipl. arh. Stankom Kristlom:

»Prvotni načrti so bili narejeni za manjšo šolo v Šiški, vsebovali so kabinetne učilnice, atrije in enonadstropni stopničast koncept šole, ker pa je politično vodstvo menilo, da tja taka šola ne sodi, so moje naročilo stornirali. Kasneje sem dobil ponudbo, da bi zgradil po teh načrtih šolo v Kranju, samo z več razredi. Gradili smo jo po fazah, telovadnica je bila zgrajena kasneje, zato je bila končana v razmeroma kratkem času.

Pri gradnji šole nisem toliko upošteval naših normativov, ki so se mi zdeli proti zahodnjaškim zastareli. Glede normativov na splošno nimam najboljšega mnenja, ker take stvari, kot so zakoni, predpisi, normativi, temeljijo na včerajšnjih izkušnjah. Če pa hočemo zgraditi novo šolo ali na primer tako zahteven objekt, kot je bolnica, porabimo nekaj let za programiranje in potem še nekaj let za izgradnjo, medtem se pa že ogromno spremeni, zato mora arhitekt razmišljati o tem, kako bo šola delovala jutri.

Novo ideje sem dobil iz skandinavskih dežel, predvsem iz Danske in Švedske, ki sta bili takrat v arhitekturi vodilni. Tam sem videl, da imajo že veliko učilnic za kabinetni pouk, pri nas tega še ni bilo. Po teh vplivih sem predvidel tudi atrije, v vsak atrij sem vnesel prostor, ki je bil namenjen kabinetnemu pouku (kemije, fizike, geografije, glasbe ...). Predvideval sem, da bo tudi pri nas uveden tak program, kar se je potem izkazalo za resnično.

Novo ideje sem upošteval tudi pri gradbeni fazi in sem šolo postavil tako, da so bili vsi prostori osvetljeni z juga, razen kabinetnih prostorov, ki so bili orientirani na vzhod. Južna orientacija je bila namreč idealna orientacija za šole, kar še danes velja, ker zjutraj lahko južno sonce zasenčiš, vhodnega pa ne moreš, ne da bi zmanjšal svetlobni faktor. Da sem dobil južno svetlobo za prostore, ki so odmaknjeni od okna, sem naredil stopničasti koncept prereza, tako imenovano nadsvetlobo.

Vpeljan je bil tudi sistem nadsvetlobe v prostorih, kjer okna niso bila primerna (npr. v telovadnici, tehnični kabinet ...). Novost je bila svetloba v telovadnici, kjer je bil ob tleh umeščen svetlobni pas, to pomeni, da so bila tla svetla.

Pri tej šoli sem prvič poskusil gradnjo v trajnih materialih, ki jih otroci ne morejo uničiti ali poškodovati. Zato so stene naravni betoni, kasneje so jih prebarvali na belo, kar pa mi ni všeč, ker sem hotel poudariti strukturo opaža in ohraniti sivino. Če se nekje stena oddrgne ali umaže zaradi dotikov, je to patina, ki spada k šoli.

Pri fasadi sem se hotel izogniti sivini, želel sem dobiti topel ton, zato sem zmešal beton z brečo, kar je bil prvi tak poizkus. Barvo dež izpere, zato se doda brečo, to je mlet kamen okrase barve iz Makedonije. Gradis nam je na razvojnem oddelku pripravil posebno tehnologijo za izdelavo teh montažnih elementov.

Vgradili smo tudi betonske žaluzije nad okni, da smo zasenčili nadležno sonce. Izdelava te fasade je trajna, če se jo pravi čas obnovi in zaščiti. Toliko časa kolikor bo šola funkcionalno zadovoljiva, naj bi brez večjih obnovitvenih del zdržala tudi fasada.

Pri tej šoli so bili zaradi betonskih sten vsi kanali načrtovani in vgrajeni vnaprej, kjer pa smo predvidevali spremembe, npr. pri vtičnicah, smo naredili horizontalne razvode tudi za spremembe, ki jih mogoče še danes ne poznamo. Pri gradnji ni bilo nobenih zapletov, ker so bili načrti narejeni natančno do zadnjega žeblja, tako da je bil objekt zgrajen brez naknadnega vrtanja in popravljanja.

Zaradi racionalnosti smo vgradili delno fiksna okna, zato smo predvideli zračne lopute. Žal te ideje niso izkoristili v nadzidku.

Objekt je bil nagrajen z glavno Prešernovo nagrado in nagrado Borbe in še danes je opazen in funkcionira, kot je v začetku. Predelav ni bilo dosti, razen kakšnih nadstreškov in popravil oken.

Težave s streho so se pojavljale zaradi zamakanja na stikih žlebov. Kljub temu, da je to gradbeno dejavnost nadziral zavod za raziskavo materialov, pa so nastajale težave, po mojem mnenju zaradi dilatacij, verjetno naši materiali takrat niso bili dovolj raztezni.

Motijo me nekatere spremembe šole, recimo fasada, kjer smo se dolgo dogovarjali o popravilu popravljenega. Našel sem rešitev, tako da sem spodnji del fasade oblekel v barvne plošče, da bi omilil črno fasado, ki so jo naredili brez mojega pristanka. Šolo pa so skazili tudi z raznimi nadstreški in spremembami oken, ko so se direktorji te šole malce samovoljno šli arhitekta.

Za zobno ambulanto in večnamensko dvorano načrtov nisem delal jaz. Zobna ambulanta je priključena brez smisla, ker ni podaljšanih elementov. Kjer pa je večnamenska dvorana, je bil pokrit nadstrešek, ker se mi je zdelo pomembno, da imajo učenci prostor, kjer na suhem in toplim počakajo na pouk in kjer se mlajši lahko igrajo v primeru slabega vremena. Jaz sem bil proti gradnji dvorane; če bi že potrebovali dvorano, bi jo bilo potrebno dograditi. Zato so izbrali drugega arhitekta, ker pa dela ni opravil ustrezno, sem vzel stvari v svoje roke in uskladih vhod in to dvorano. Zame je bila to posiljena zadeva, dvorano bi bilo potrebno dozidati in ta pokriti prostor spet postaviti v prvotno fazo.

Novi nadzidek je bil narejen samo na pol. Načrtoval sem notranjo opremo, vendar so moje ideje le delno upoštevali, ta polovičnost pa ni nikoli prava. Spodnji prostori, jedilnica in tri nove učilnice se mi zdijo zelo lepi, ker so bili prej tu kabineti za osebje preveč stisnjeni, zdaj pa imajo zgoraj več prostora.

Objekt je zasnovan tako, da bi namesto nadzidka lahko šolo še podaljšali, vendar so imeli omejena sredstva in so sprejeli program, kot je sedaj realiziran. Če pa danes premislim, ali je to, kar sem naredil, prav, kajti mlajši kolegi me kritizirajo, da sem z nadzidkom šolo skazil, bi jim dal kar prav. Danes bi to nalogo skušal rešiti v posebnem objektu in ne z nadzidkom. Napaka pri gradnji nadzidka je bila tudi ta, da so delo zaupali najcenejšim izvajalcem, kar se je maščevalo in je na koncu prišlo vse skupaj dražje, kot če bi izbrali kvalitetnega izvajalca.

Kar pa se tiče kritike v članku »Prešernova šola je za podret«, lahko rečem, da me ne moti, da se ji lahko samo nasmejim, ker je tako laična in nestrokovna, da

nanjo ne morem niti odgovoriti. Menim, da je šola še danes sodobna in bi se z njo upal udeležiti marsikaterega mednarodnega natečaja. Strehe nisem predvidel strme, kot je značilna za alpsko klimo, ker je pri velikih objektih to nemogoče. Tako velika šola bi bila lahko potem vsaj trietažna.

Mene so vedno zanimali projekti, kjer stopiš korak naprej, ne da ponavljaš, kar je že bilo narejeno, z napakami vred. Izziv mi pomeni objekt, ki ga še nisem delal. Zato sem vsak objekt zgradil po en sam, razen bolnišnic, ki so bile zgrajene na čisto drugih konceptih. Gradil sem zdravstvene objekte (Ljubljanski Klinični center, izolsko bolnišnico, bolnišnico v Kuvajtu), šolo in vrtec, nekaj stanovanjskih objektov ... Trenutno se ukvarjam s projektiranjem manjšega sanatorija, knjižnice v Žalcu, z nekaj raziskovalnimi projekti in dozidavo in prenovo urgentnega bloka Kliničnega centra.«

Med novozgrajenimi šolami v kranjski občini je bila OŠ Franceta Prešerna na Zlatem polju največja in najboljša, funkcionalno je bila prirejena za kabinetni način pouka in imela je prostore za varstvo učencev. Pri šoli so bili dograjeni tudi zunanji športni objekti, začasno brez telovadnice. Šola je bila grajena iz betona in lesa, vsa ozvočena in s telefonsko povezavo do posameznih kabinetov. Imela je dvajset matičnih učilnic, specialne učilnice za kemijo, biologijo, fiziko, matematiko, zemljepis in zgodovino, pevsko sobo in risalnico, dve tehnični delavnici, kino dvorano s projekcijsko kabino, foto temnico, prostor za otroško varstvo, šolsko knjižnico in čitalnico, zbornico, devet kabinetov, upravne prostore z govorilnico za starše; v kletnih prostorih pa sobe za arhiv, šolski inventar, shrambo za živila, delavnico za hišnika ... Ogrevana je bila z mazutom iz bližnje toplarne.

S preselitvijo OŠ Franceta Prešerna v nove prostore na Zlatem polju pa je OŠ Simona Jenko pridobila njene prostore in si razširila svoj delovni prostor.

KAJ SE JE DOGAJALO Z UČENCI IN OSNOVNO ŠOLO FRANCETA PREŠERNA KRANJ V POSAMEZNIH DESETLETJIH

Od izgradnje do začetka sedemdesetih let:

- Prva ravnateljica novozgrajene šole je bila gospa Slavica Zirkelbach, ki je šolo vodila do upokojitve 1. 9. 1973.

Razgovor z gospo Zirkelbach o njenem življenju in delu:

„Leta 1939 sem se vpisala na Filozofsko fakulteto, študirala sem slovenščino in ruščino. Do leta 1942 sem opravila takratno C diplomu, ker pa je bila Ljubljana med drugo svetovno vojno pod italijansko okupacijo, so mi veliko predmetov spremenili. Učiti smo se morali italijansko zgodovino, na pamet smo morali znati Dantejevo Božansko komedijo ... Za božič 1942 so bile množične racije, večinoma med študenti, in takrat se je moj študij končal. V času vojne sem poučevala otroke nemškega funkcionarja, delala v tovarni sladkorja v Celovcu, ko pa sem se vrnila v Kranj sem delala v tovarni plenice in hkrati učila upravnikove otroke slovenščino. Po koncu vojne so me takoj zaposlili v Univerzitetni knjižnici za urejanje knjig, ki so jih zaplenili Nemcem. Poleti sem po Prekmurju popisovala škodo, ki je med vojno nastala na kulturnih objektih.

Nekaj mesecev sem učila na gimnaziji Moste, jeseni 1946 pa sem prišla na kranjsko gimnazijo poučevati ruščino. Vedno sem bila trdno prepričana, da bom dokončala študij. Študirala sem pred pričetkom pouka in zvečer pozno v noč, tako da sem leta 1952 diplomirala.

Do leta 1957 sem učila na gimnaziji, takrat pa so izvedli šolsko reformo in prestavili nižje razrede gimnazije na osnovne šole. Tega leta sem bila postavljena na OŠ Franceta Prešerna za ravnateljico. Šola ni bila urejena, ni bilo učil, urnikov, računovodstva in ne učiteljev. Imela sem srečo, da je prišlo za menoj kar nekaj učiteljev z gimnazije, tako da smo v dveh letih zadeve uredili in je Prešernova šola postala ena izmed elitnih šol v Kranju.

Že poleti 1959 pa sem dobila dekret, s katerim sem bila imenovana za direktorico Zavoda za prosvetno – pedagoško službo, danes je to šolska inšpekcija. Začeti je bilo potrebno od začetka, zaposlena sva bila samo dva, poiskati sva morala prostore in vzpostaviti sistem dela. V nekaj letih nam je uspelo formirati zavod.

Ko sem bila zaposlena še na Zavodu, smo odšli na Poljsko preučiti, kako so urejene njihove jezikovne gimnazije. Tam smo spoznali tudi poljski načrt gradnje 1000 šol za 1000 let Poljske, za šole je vsak državljan prispeval določen procent od svojega dohodka. Idejo smo prenesli takratnemu kranjskemu županu Martinu Koširju, ki se je za šolstvo zelo zanimal. Izvedli so referendum, zbral se je denar in Kranj je dobil šole.

Po šestih letih dela na Zavodu sem si zelo želela nazaj poučevati na srednjo šolo. Vendar so me zopet postavili za ravnateljico Prešernove šole, ki pa naj bi dobila tudi novo stavbo. Veliko časa sem prebila z arhitektom, ki je bil prijatelj mojega brata, tako da sva zelo dobro sodelovala pri načrtovanju, kako bi bilo boljše, bolj udobno in uporabno. Ko je bila zgrajena, je bila to najlepša in najbolj moderno opremljena šola v Jugoslaviji, zato so k nam hodile delegacije iz cele države.

Iz Prešernove šole pa so hodili tudi najboljši učenci, saj so nas hvalile vse srednje šole, da naši učenci pridejo iz osnovne šole z veliko znanja. Skrbeli smo tudi, da je na šoli vladal red in da je bilo čim več dejavnosti.

V času, ko sem bila ravnateljica, sem bila poleg tega nekaj let predsednica Sindikata prosvetnih delavcev in pet let republiška poslanka. Upokojila sem se predčasno, sem pa še do svojega sedemdesetega leta poučevala na večerni šoli.

- Po letu 1968 so učenci iz Dupelj, Podbrezj in Naklega začeli obiskovati OŠ Franceta Prešerna v Kranju.

- Učenci so v začetku telovadili na igrišču in hodniku, ker je bila telovadnica dokončana leta 1971.

- V tem obdobju je bil še vedno velik problem pomanjkanje strokovnega, visoko-izobraženega kadra. Kader po strokovnosti na OŠ Franceta Prešerna konec šestdesetih let:

Delavci po izobrazbi	Srednja	Višja	Visoka	skupaj
	36	19	10	65

- Uvajati so se začele geografsko-zgodovinske ekskurzije po Sloveniji, na predlog naše šole so bile tudi uvrščene v učni program.

- Prvi varstveni oddelki za šolarje v kranjski občini so bili odprti v letu 1964/65. Do takrat so delovali v otroških vrtcih in tako omejevali sprejem predšolskih otrok. V šolskem letu 1968/69 so te oddelke povsem izključili iz predšolskih ustanov.

V šolskem letu 1968/69 je bilo na naši šoli 6 varstvenih oddelkov za šolsko mladino s 151 učenci.

Sedemdeseta leta:

- V materialnem pogledu je bila šola dobro opremljena. V šoli se je v veliki meri uporabljalo avdio-vizualna sredstva, in to največ grafoskopov, diaproyektor, radio, gramofon, magnetofon, sistem responderjev in fonolaboratorij z 32 učnimi mesti. Celoten pouk 5. – 8. razreda je potekal v kabinetnih učilnicah, kjer so imeli učitelji poleg razreda tudi kabinet z vsemi učnimi pripomočki. Na višji stopnji so pri več predmetih prehajali na laboratorijske vaje (kemija, fizika), precej pa tudi že na obliko seminarskega dela (zemljepis, zgodovina, slovenski jezik).

- Proslave in prireditve so bile v sedemdesetih letih zelo številne, skupno jih je bilo v letu 1975/76 kar 14, učenci pa so se vključevali v družbeno podobo kraja še z očiščevalnimi akcijami, organizacijo obrambnih dni, sodelovali so z JLA in organizirali proslave za starejše žene za 8. marec.

- Na šoli so delovala naslednja društva in organizacije: Zveza mladine, Zveza pionirjev, Organizacija RK, Turistično društvo, ŠŠD, Organizacija tabornikov, razredne skupnosti, šolska skupnost.

Organiziranih je bilo tudi veliko število krožkov, saj smo želeli, da bi vsak učenec obiskoval vsaj eno interesno dejavnost. Delovanje krožkov je oteževala prostorska stiska in dvoizmenski pouk, saj je bila šola zasedena od jutra do večera in je bilo težko najti prostor in čas za interesne dejavnosti. Kljub temu je delovalo veliko krožkov, med drugim prometni, matematični, dramski, recitatorski, fotografski, elektrotehnični, klub OZN, planinski, krožek za ročno delo.

- V šoli sta delovala tudi pedagog in socialni delavec.

- Oddelki podaljšanega bivanja (PB) so bili na centralni šoli običajno homogeno sestavljeni, imeli so tudi dobre pogoje za delo. Sorazmerno dobro so bili opremljeni z didaktičnim materialom kot tudi z ostalimi pripomočki, ki jih rabijo pri pouku ali rekreativni dejavnosti. Problem je bil le v pomanjkanju kadrov, saj so večino oddelkov vodili upokojeni učitelji ali absolventi Pedagoške akademije.

Število učencev v PB v primerjavi s celotnim številom učencev konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih:

	1979/80	1989/81	1981/82	1982/83	1984/85
Število učencev	1579	1540	1525	1531	1564
Učenci v PB	311	322	344	363	367

1970/71

- Učitelj telovadbe prof. Boris Holy je ustanovil šolsko športno društvo, ki je kmalu preraslo v največjo izvenšolsko dejavnost na šoli.

1973/74

- S 1. 9. 1973 je v vodstvu šole prišlo do spremembe, v pokoj je odšla ravnateljica Slavica Zirkeľbach, na njeno mesto pa je bil imenovan dosedanji pomočnik gospod Rado Pavlin.

Razgovor z gospodom Pavlinom:

„V začetku petdesetih let, ko sem začel delati kot učitelj razrednega pouka, so bile razmere v šolstvu drugačne kot danes. Z ministrstva si dobil dekret in si moral oditi na tisti konec Slovenije, ki so ti ga določili, sam na to nisi imel nobenega vpliva. Tako sem, predem sem prišel na Prešernovo šolo, ko je bila še na stari lokaciji, služboval v Markovcih na Ptuj, v Gorenji vasi v poljanski dolini, v Lenartu v Selški dolini, v Zalogu pri Cerkljah in v Trziču.

Tudi samo poučevanje se je zelo razlikovalo, saj nismo imeli nobenih učil. Vse, kar smo imeli, smo izdelali sami in si tudi izmenjevali. Z leti pa je ta standard rasel v vseh pogledih.

Ko sem začel učiti, je bilo veliko pomanjkanje učiteljev, zato so bile nekatere šole leta 1950 še zaprte. Otroci so morali ponekod pešačiti vsak dan tudi po tri ali štiri ure, saj o kakšnih prevozih učencev v šolo ni bilo govora.

Ko sem bil na Prešernovi šoli, sem izredno doštudiral psihologijo na Filozofski fakulteti in v tem času tudi postal pomočnik gospe Zirkeľbachove. Delo v razredu je zanimivo in mi je bilo všeč, kot pomočnik pa imaš veliko širše delovno področje in tudi večjo odgovornost. Dve mandatni dobi sem bil pomočnik, ko pa je odšla gospa Zirkeľbachova v pokoj, sem postal ravnatelj. Ravnatelj sem bil osem let, eno mandatno obdobje pa sem bil hkrati še podpredsednik izvršnega sveta, tako da sem delal dopoldne na občini, popolne pa v šoli.

Glede ideoloških pritiskov v tem obdobju bi pa takole rekel, tja do sedemdesetega leta je bilo teh pritiskov kar dovolj, po letu 1975 pa se je to počasi ukinjalo, tako da ni bilo več posebnih problemov. Nikoli pa se ni učiteljev obremenjevalo zaradi obiskovanja verskih obredov, to je bila osebna stvar vsakega učitelja.

Prešernova šola je bila ena izmed šol, ki je zmeraj preverjala novosti na področju učil. Med prvimi smo dobili responder, to je naprava, s katero je učitelj lahko zelo hitro preverjal znanje učencev, saj so ti morali s pritiskom na gumb (1, 2 ali 3) izbrati pravilen odgovor na vprašanje. Danes je to stara stvar, takrat pa je bila to izredno aktualna zadeva. Med prvimi, poleg kranjske gimnazije, smo imeli kabinetno učilnico za učenje tujega jezika.

Plače so bile v prosveti vedno nizke, vendar takrat tudi razlike v plačah niso bile velike. Socialnih razlik je bilo malo, nikoli se ni zgodilo, da kakšen otrok ne bi mogel v šolo v naravi.

Takrat smo imeli ravnateljji veliko manj administrativnega dela, skrbeli smo za materialno in pedagoško plat šole. S sekretariata, današnjega ministrstva, smo na leto dobili dva dopisa, tako da ni bilo veliko administrativnih zadev. Večjih sprememb v tem času ni bilo, nekaj pa jih vendarle lahko naštejemo.

Ena od sprememb, ki se je dobro spominjam, je bila uvedba prostih sobot, ki nam je prinesla kar nekaj težav. Ker so takrat vsi starši še vedno delali ob sobotah, jih je skrbelo, kaj se bo z njihovimi otroci dogajalo, ko jih ne bo, in so se temu upirali. Takrat je nastala obširna akcija po celi Sloveniji

in začele so se razvijati izvenšolske dejavnosti, ker je bilo potrebno te otroke ob sobotah zaposliti. Zanimivo pa je bilo to, da so se starši najbolj upirali uvedbi prostih sobot zaradi tega, ker jih je poleg sobotnega varstva skrbelo tudi, da bo znanje otrok manjše.

Pri matematiki smo uvajali nove metode s pomočjo uporabnih, danes jim rečete besedilne, nalog. Takrat se je tudi začelo s podaljšanim bivanjem, tega pred sedemdesetim letom ni bilo. Bil je problem, ker sta bila oba starša zaposlena, saj je bilo po delavcih veliko povpraševanje, in so bili otroci veliko sami.

Celodnevna šola pa je bila čisto politična akcija in v kranjski občini je bila celodnevna šola uvedena samo ena. Čim več bodo otroci v šoli, manj bodo starši obremenjeni in tem bolj se bo dalo v političnem smislu vplivati na najmlajše generacije. Taka prva šola je bila ustanovljena v Predosljah, kajti edino ta šola je imela to možnost, ker je imela enoizmenski pouk in je imela dovolj prostora. Priblesla pa je dosti problemov s prehrano, z večjim številom učiteljev ... V Kranju nobena šola ni imela prostorskih možnosti za tako obliko.“

- Občinska skupščina se je glede na dobre rezultate prve akcije odločila, da ponovno stopi pred občane s programom gradnje osnovnih šol in VVU do leta 1975. V tem programu je bila tudi izgradnja osnovne šole Kokrica, ki je bila končana ob koncu leta 1973. Obsegala je šest učilnic in dva vzgojno-varstvena oddelka.

Poleg podružnične šole na Kokrici je naši šoli v letu 1973 priključena tudi novozgrajena šola v Naklem.

- Število učencev na centralni in podružničnih šolah leta 1973/74:

Centralna šola	Podružnična šola	Število oddelkov	Število učencev	Število učiteljev
France Prešeren		39	1177	53
	Duplje	2	54	2
	Kokrica	8	195	10
	Naklo	7	151	9
	Podbrezje	3	47	3

- Naš učenec Borut Petrič je v tem šolskem letu dosegel na področju plavanja več državnih rekordov.

1974/75

- Prvič je v veljavi zakon, ki govori, da učenci v osnovni šoli praviloma napredujejo.

- Že od začetka šole imamo uspešno dramsko skupino, ki nas je v tem šolskem letu s svojim nastopom zelo navdušila in se zaradi kvalitetne predstave udeležila prireditve "Naša beseda" v Ravnah na Koroškem.

- Posebno pozornost smo posvetili tudi samoupravljanju in vključevanju staršev v upravljanje šole. Tako smo v teku tega leta izvolili svetovalno-izobraževalni organ, ki ga sestavlja 15 članov, in sicer 5 članov je predstavnikov delovnega kolektiva šole, 5 članov je izmed staršev izvoljenih na zborih

staršev in 5 članov delegirajo krajevne skupnosti šolskega okoliša. Prav tako smo izvolili Svet staršev, ki šteje 13 članov.

1976/76

- S šolo v Kotor Varošu smo podpisali listino o pobratenju in izmenjali delegacijo pionirjev in učiteljev. Izmenjevali bomo izkušnje na vzgojno-izobraževalnem področju in hkrati gojili dosežke bratstva in enotnosti naših narodov.

1977/78

- Poleg omenjenih proslav pa so se naši pionirji udeležili cele vrste proslav in prireditev, ki so bile organizirane v okviru regije in republike:

- zbor pionirjev v Murski Soboti,
- pohod ob žici okupirane Ljubljane,
- proslava v počastitev stavke tekstilnih delavcev,
- spominska svečanost na Ljubelju.

- V letošnjem šolskem letu smo nabavili večja osnovna sredstva: videoskop z barvnim televizorjem, klavir in avto – kombi.

1978/79

- Že 10 let po izgradnji je začela šola preraščati svoje zmogljivosti, saj je imela že preko 1500 učencev (zgrajena je bila za 1200 učencev), kar je odločno preveč. Prizadevamo si, da bi šoli v Naklem in na Kokrici postali osemletni OŠ.

- Aktivno smo sodelovali z osnovnimi šolami v občini na kulturnem, strokovnem, športnem in družbeno-političnem področju. V mesecu novembru smo sprejeli na tridnevni obisk učitelje in učence pobratene šole iz Kotor Varoša. Pismene stike smo navezali z Osnovno šolo France Prešeren iz Beograda.

- Izvenšolske dejavnosti so konec sedemdesetih let vključevale veliko število učencev in dosegale zavirljive uspehe tako v občinskem kot v republiškem merilu. Pomembnejše akcije, s katerimi so se ukvarjali pri posamezni dejavnosti:

Klub OZN	Pripravili so več proslav ob jubilejih ali spominskih dnevih OZN. Udeležili so se tekmovanja klubov OZN in tekmovanja Tito – revolucija – mir. Izdajali so svoje glasilo.
Podmladek Rdečega križa	Izvedli so zbiralno akcijo za omilitev posledic potresa v Črni gori. Izvedli so tudi več očiščevalnih akcij v šoli in krajevni skupnosti.

Prometni krožek	Skrb za varno prihajanje učencev v šolo. Izvedli so tudi medrazredno tekmovanje »Kaj veš o prometu?«. Izvedli so tečaje in izpite za kolesarsko izkaznico.
Recitacijski krožek	Člani krožka so se sestajali skozi vse leto, predvsem pred kulturnimi prireditvami. Sodelovali so na vseh proslavah, tako v okviru šole, kot tudi v KS in delovnih organizacijah.
Likovni krožek	S svojimi izdelki so učenci sodelovali na raznih natečajih in dobili več priznanj.
Krožek ročnega dela	Članice krožka so se tedensko sestajale v velikem številu. Svoje izdelke so tudi razstavile.
Foto krožek	V okviru krožka so se učenci seznanjali s tehniko fotografiranja. Ob proslavah so pomembnejše dogodke beležili na foto papir.
Podmladek turističnega društva	Skrbeli so za urejeno okolje šole. Vključili so se v tekmovanje za najboljši podmladek Turističnega društva.
Taborniki	Sodelovali so pri vseh pomembnejših akcijah šole.
Šolska hranilnica	Mnogo učencev in razrednih skupnosti hrani svoj denar preko šolske hranilnice.
Planinska sekcija	Organizirali so 17 planinskih izletov.
Šolsko športno društvo	Mentor društva je bil gospod Boris Holy. ŠŠD je bila najmočnejša izvenšolska dejavnost šole, saj so bili vanj vključeni vsi učenci šole. Organizirali so več tekmovanj v različnih panogah (atletika, nogomet, košarka, rokomet in streljanje), prav tako so organizirali več občinskih in področnih tekmovanj, kot tudi tekmovanje za športno značko. ŠŠD je izdala tudi 4 številke športnega časopisa. Člani društva so dosegli pomembne športne dosežke. Za vse uspehe v preteklih letih je ŠŠD dobilo občinsko priznanje - plaketo Borisa Ručigaja.
Šolsko glasilo - Iskrice	Izšle so tri redne številke.
Pevski zbor	Na šoli imamo mladinski in otroški pevski zbor, veliko sta nastopala na prireditvah na šoli in izven nje. Skupaj sta vključevala okoli 150 pevcev.
Vesela šola	Udeležilo se je 78 učencev, ki so nastopali na razrednih, šolskih in občinskih tekmovanjih.

- V tekmovanju za najboljše ŠŠD v Sloveniji je naše ŠŠD med 146 šolami zasedlo odlično 3. mesto.

Osemdeseta leta:

- Eden največjih problemov pri organizaciji vzgojno-izobraževalnega dela je predstavljalo predvsem pomanjkanje šolskega prostora in izredno veliko število učencev v oddelkih predmetne pa tudi razredne stopnje. Šola je imela skoraj v celoti dvoizmenski pouk, zaradi pomanjkanja prostora se je krčil predmetnik pri tehnični in telesni vzgoji, v več kot polovici razredov je bilo število učencev nad normativom.

Tudi pri organiziranju podaljšanega bivanja (PB) je bil problem predvsem v pomanjkanju prostora in primerne opremljenosti učilnic PB, ki so bile hkrati tudi redne učilnice. Prav tako za potrebe PB ni bilo igralnic, zaradi prevelikega števila oddelkov na šoli pa niso mogli uporabljati telovadnice. Določen problem je bila tudi strokovnost, saj več učiteljic ni imelo ustrezne izobrazbe.

- Malica je bila organizirana za vse učence, kosilo pa zaradi premajhne jedilnice le za tiste, ki so bili vključeni v PB, zato je večje število učencev želelo prejemati kosilo, vendar jim zaradi velikosti kuhinje in jedilnice nismo mogli ustreči. Kuhinja in jedilnica zaradi premajhne kapacitete nista več ustrezali normativom sanitarne inšpekcije.

- Nismo pa bili aktivni samo v razredu, ampak smo opravljali tudi družbeno potrebno delo, v okviru katerega smo imeli očiščevalne in zbiralne akcije v krajevni skupnosti, urejali smo šolsko okolico in učilnice, kar smo popestrili s tekmovanjem za najbolj urejeno učilnico, vzdrževali smo šolski zelenjavni vrt ... Vključevali smo se tudi v delo socialnih komisij in Rdečega križa v krajevni skupnosti, saj so naši učenci izdelovali darila za ostarele krajanje, jih obiskovali in mnogim nudili pomoč.

- V okviru Zveze pionirjev in ZSMS so potekala tudi tekmovanja za najbolj urejen, discipliniran in aktiven razred na šoli.

- Zelo pomembno v tem obdobju pa je bilo tudi ohranjanje in negovanje tradicij NOB, v zvezi s tem so bile izvedene naslednje akcije:

- sprejem kurirčkove torbe,
- pohod na Okroglo,
- pohod na Jamnik,
- pohod k bližnjim spomenikom NOB in vzdrževanje teh spomenikov,
- obisk najstarejše borke v KS Zlato polje,
- obisk borcev v šoli in pogovor z njimi,
- odkritje spomenika kurirju – partizanu,
- spremljanje Titove štafete,
- razredne proslave in šolske proslave ob državnih, republiških praznikih in spominskih dneh,
- zbirali pa smo tudi kamenje za spominsko obeležje v Kumrovcu.

1979/1980

- Leta 1979 smo dobili novo večnamensko dvorano, ki služi prireditvam, proslavam in izvenšolskim dejavnostim učencev. Dvorana sprejme 320 ljudi. Ker stoji dvorana pred hišnim vhodom, smo priredili tudi vhod za učence in ga pokrili. Gorenjski glas je o slavnostni otvoritvi dvorane poročal takole: »Pri osnovni šoli Franceta Prešerna na Zlatem polju v Kranju so za paznik republike svečano izročili svojemu namenu 180 kvadratnih metrov veliko večnamensko dvorano. Šola, ki je sicer ena najbolj sodobno opremljenih v občini in tudi v regiji, je že dlje časa pogrešala prostor za razne prireditve in dejavnosti krožkov, v katere so vključeni učenci. Prva prireditev v dvorani je bila ob dnevu republike, ob tej priložnosti pa so pripravili tudi razstavo ročnih izdelkov učenk in pa razstavo likovnih izdelkov pedagogov šole Franceta Prešerna.«

- Leta 1980 je bilo tudi na naši šoli vse v znamenju smrti Josipa Broza Tita. Izšla je posebna številka

Iskric, na šoli so potekale komemorativne slovesnosti za vse učence in celotna šola je bila opremljena s podatki o njegovem delu in življenju.

Šolska kronika o smrti Josipa Broza poroča takole:

»Prvi dan pouka v preteklem šolskem letu smo sprejeli tovariša Tita ob njegovem obisku v Sloveniji. To šolsko leto pa je bilo v znamenju največje izgube za narode Jugoslavije, ko je 4. maja 1980 v ljubljanskem kliničnem centru po hudem in dolgotrajnem boju s težko boleznijo umrl tovariš Tito.

Učenci in delavci šole smo se združili z vsemi jugoslovanskimi narodi v skupni žalosti za največjim sinom naše domovine, revolucionarjem, borcem, učiteljem in človekom, ki je bil z vsem našim življenjem in bivanjem tako tesno povezan, da si življenja brez njegove prisotnosti ne moremo predstavljati.

Z vsemi narodi Jugoslavije nas je v tem težkem trenutku združila misel: Slediti idejam tovariša Tita in živeti ter delati tako, kot bi še vedno živel med nami.«¹

- Skozi vse leto je v okviru ŠSD potekalo tekmovanje za najboljši športni razred in športnika razreda.

- V letošnjem letu je bilo ustanovljeno šolsko kulturno društvo. Pod mentorstvom gospe Metke Tomažević so učenci pripravili več razstav in literarnih prireditev ter lutkovno predstavo.

V okviru ŠKUD France Prešeren so delovali še naslednji krožki: recitacijski, novinarski (urejali so tudi glasilo Iskrice), bralna značka, likovni krožek in pevski zbor.

1982/83

- 1. septembra 1982 je bila dograjena šolska zobna ambulanta. Že takrat smo se začeli truditi za zdrave zobe, učenci prvih in drugih razredov so si v šoli redno umivali zobe.

- Sklenili smo sporazum o trajnem sodelovanju s pobrateno šolo Kotor Varoš iz BIH in OŠ Franceta Prešerna iz Beograda. V tem šolskem letu smo tudi gostili učiteljski zbor pobratene šole in učence brez predstavnikov učiteljev iz pobratene šole France Prešeren iz Beograda. Pripravili smo jim kulturni program in jim razkazali mesto Kranj in znamenitosti Gorenjske.

- Prvič smo poleg zimske šole v naravi, ki smo jo letos organizirali februarja v Kranjski Gori, pričeli tudi z letno šolo v naravi za učence 3. razredov.

1983/84

- Leta 1983 smo dobili novega ravnatelja gospoda Boruta Chvatala in novo pomočnico ravnatelja gospo Maro Črnilec.

¹ Krik: Jubilejna številka 30 let. Kranj, 1998

Razgovor z gospodom Chvatalom:

„Če bi hotel izpostaviti najpomembnejša obdobja v življenju oziroma dejavnosti, ki so me najbolj zaposlovale, bi lahko omenil čas, ko sem bil učitelj športne vzgoje in kasneje ravnatelj na OŠ Franceta Prešerna Kranj, obdobje, ko sem delal na Ministrstvu za šolstvo in šport, in ne nazadnje šport, ki me spremlja vse življenje in je imel pomemben vpliv na mojo življenjsko pot.

Po končanem študiju na Visoki šoli za telesno kulturo sem se takoj zaposlil kot učitelj športne vzgoje na OŠ Franceta Prešerna v Kranju, hkrati pa sem poučeval tudi na OŠ Duplje pri Kranju.

Na Prešernovi šoli, na kateri sem ostal petindvajset let, sem bil učitelj športne vzgoje, nekaj časa pomočnik ravnatelja in vrsto let ravnatelj. Zelo rad sem poučeval, zato sem, tudi ko sem ravnateljval, vedno vsaj štiri do šest ur tedensko učil, kljub temu da je bila OŠ Franceta Prešerna takrat največja v Sloveniji.

Pouk je potekal v 76 oddelkih na matični šoli in štirih podružničnih šolah z dvema enotama vrtca skoraj v celoti v dveh izmenah.

Še vedno sem prepričan, kako prav je, da ravnatelj tudi poučuje, če hoče spremljati razvoj stroke na svojem področju in če hoče biti dejansko povezan z vzgojno-izobraževalnim procesom. Ure pouka so mi – ob množici drugih nalog – pomenile tudi sprostitve. Čim več pozornosti sem skušal posvetiti samopodobi učencev. Učitelji športne vzgoje kar prevečkrat pozabljajo, kako velik vpliv imajo prav oni s svojim odnosom do učencev in ravnanjem z njimi v tej najbolj občutljivi dobi odraščanja.

Kot učitelj sem se posvetil predvsem metodam učenja plavanja v globoki vodi, saj je bila ena ura športne vzgoje v 5. in 6. razredu namenjena plavanju v zimskem bazenu, v katerem ni bilo plitvine. V tistem obdobju normativov še nismo tako strogo upoštevali, tako da sva s kolegom, prof. Hollyjem, poučevala plavanje hkrati dva oddelka, v katerih je bilo ob začetku šolskega leta več kot tretjina neplavalcev.

O ravnateljstvu sem se veliko naučil od svojih predhodnikov, gospe prof. Slavice Zierkelbach, svoje nekdanje učiteljice slovenščine v gimnaziji, ki je vzpodbujala novosti v učnem procesu in ki ima zasluge za to, da je bila naša šola za tiste čase izjemno opremljena z učno tehnologijo, na področju pedagoškega dela, medsebojnih odnosov in organizacije, pa od prof. Rada Pavlina. Pravzaprav sem sprejel funkcijo pomočnika le zaradi njega, in najino sodelovanje je bilo eno najboljših obdobji v času mojega službovanja.

Šolo sem skušal voditi čim bolj demokratično, prizadeval sem si, da bi se o pedagoških in organizacijskih problemih, ki jih na tako velikem zavodu ni bilo malo, vedno dogovarjali skupaj. Kot učitelj in ravnatelj sem skušal biti pozoren predvsem do otrok z različnimi težavami, tudi vedenjskimi.

V zadovoljstvo mi je, da se nam je v številnih primerih posrečilo, in potrditev, da je bila moja pot pravilna, so bila srečanja z učenci, ki so bili v šoli problematični, pa so v življenju vendarle uspeli.

Na službovanje na OŠ Franceta Prešerna Kranj sem ponosen in imam izjemno prijetne spomine na sodelavce, učence in njihove starše.

Rad se vračam tja in z veseljem spremljam uspehe, ki jih je Prešernova šola dosegla na številnih

- V tem šolskem letu smo dobili prvi računalnik, Comodore s televizorjem, ki nam ga je za uspešno delo hranilnice poklonila ljubljanska banka.

- Kupili smo nov kombi za prevoz hrane iz Jenkove šole in boljšo komunikacijo s podružničnimi šolami.

- V tem letu je na šoli delovalo rekordno število izvenšolskih dejavnosti, čeprav smo bili prostorsko omejeni in nismo imeli dovolj finančnih sredstev, da bi primerno nagradili požrtvovalne mentorje:

Šolsko športno društvo	Na šoli deluje že 15 let, v okviru društva delujejo naslednje sekcije: roketna sekcija (deklince, dečki), košarkaška sekcija, strelska sekcija, namizni tenis, atletika, nogometna sekcija, športna ritmična gimnastika, smučanje – teki, šahovski krožek ter planinska sekcija.
Pevski zbor	Na šoli so delovali trije pevski zbori: zbor, ki so ga sestavljali učenci prvih in drugih razredov, zbor, ki ga sestavljajo učenci tretjih in četrtyh razredov, in mladinski pevski zbor, v njem prepevajo učenci od petega razreda naprej.
Prometni krožek	Organizirali so šolsko prometno tekmovanje, tečaje za kolesarje, ob koncu šolskega leta pa še tečaj za vožnjo z motornim kolesom.
Računalniški krožek	Z delom je pričel marca 1985 na šoli Bratstva in enotnosti. Vsak teden so imeli na razpolago dve uri, pri katerih so se seznanili z računalniškim jezikom basic in računalnikom sinclair 2X-81.
Prešernova bralna značka	
Likovni krožek	Učenci so si razvijali znanje v smislu večje likovne in tehnične zahtevnosti in kvalitetnejše izvedbe. S svojimi deli so sodelovali na več natečajih.
Vesela šola	Skupaj je za veselo šolo tekmovalo 294 učencev.
Klub OZN	Priprava proslav, tekmovanje klubov OZN, organizirali so kviz med A in B-izmeno, organizirali so dobrodelni koncert za lačne otroke v Afriki, za konec pa so odšli na ekskurzijo v slovenske pokrajine avstrijske Koroške.
Turistični krožek	Obiskali so Bohinj, pisali spise o domačem kraju, ogledali so si stari del Kranja ter se udeležili očiščevalne akcije v KS.
Foto krožek	
Podmladek RK	Organizirali so akcijo Boj proti kajenju, izvedli 4 zbiralne akcije papirja in izdelovali darila za ostarele prebivalce KS.
Dramski krožek	12 učencev je pripravilo 10 nastopov.
Vrtnarski krožek	Urejali so zelenjavni vrt, cvetlične grede in nasade pred šolskim poslopjem.
Gospodinjski krožek	Učenci so pridobivali delovne navade, se navajali na red in čistočo, ter se seznanjali z zdravo prehrano.
Novinarski krožek	Poročali so ob pomembnih dogodkih na šoli in pisali intervjuje in ankete.
Krožek modelarjev	16 učencev je izdelalo model plovnega objekta od zasnove do preizkusa.

Krožek ročnega dela	Pripravili so darila, vezenine – prtičke, za naše upokoјence.
Pionirska hranilnica	Vključenih je bilo 72% vseh učencev, hranilnica je bila odprta dvakrat tedensko, delo v njej so opravljali učenci sami.
Pionirski odred	Vključenih je bilo 927 pionirjev, ki so bili nosilci vseh akcij na šoli. Organizirali so pionirsko konferenco, pripravili so sprejem prvih razredov med pionirje, obiskovali so vojake v Domu JLA in žene v KS Zlato polje za 8. marec. Organizirali so tudi obrambni dan za višjo in nižjo stopnjo.
Organizacija ZSMS	V mladinsko organizacijo so bili vključeni učenci osmih razredov. Organizirali so šolski radio, skrbeli za oglasno desko, organizirali pet plesov in v okviru poklicnega usmerjanja imeli več razgovorov z vodji srednjih šol. Maja so skupaj s PO organizirali sprejem v mladinsko organizacijo.

1985/86

- V tem šolskem letu je po ugotovitvah Zavoda za šolstvo sodila naša knjižnica, kljub temu da glede na knjižni fond in število učencev prekoračuje normative, po organiziranosti, strokovni urejenosti in oblikah dela z bralci med najboljše v občini.

- Odločili smo se, da postavimo pred šolo kip dr. Franceta Prešerna. Rešitev se je našla v okviru sodelovanja s pobrateno osnovno šolo Franceta Prešerna iz Beograda, ki nam je podarila kip Franceta Prešerna, ki ga je ustvaril njihov akademski kipar Zdenko Pavić.

O podobi pesnika je bilo kar nekaj polemike, ki pa jo je s svojim pozitivnim mnenjem razbil slovenski prešernoslovec g. Črtomir Zorec ob slovesnem odkritju 3. decembra.

1986/87

- V kleti smo uredili učilnico za pouk računalništva.

1988/89

- Dramska predstava naše šole je imela 18 uprizoritev in je dobila Linhartovo značko za mentorsko delo in besedilo.

- Praznovali smo 20. obletnico šole.

- Naša dramska skupina Raglje je z mentorico gospo Viko Šuštar pripravila gledališko predstavo, ki so hoteli videti na prav vseh kranjskih osnovnih šolah. »Noč, ko bo posijalo sonce« je predstava, ki je prejela tudi zlato Linhartovo značko za besedilo.

Devetdeseta leta:

- Problemi, s katerimi smo se soočali v devetdesetih letih, so bili vezani na utesnjenost šole in nerešene prostorske pogoje za izvajanje posameznih pedagoških programov. Tako so učenci pri gospodinjskem pouku in računalništvu delali v učilnici, ki se nahaja v kleti. Še vedno smo imeli problem s poukom športne vzgoje, ker nam je primanjkovalo prostora. Reševali smo ga tako, da smo vozili učence na plavanje v zimski bazen, kar je bilo povezano z velikimi finančnimi stroški, učenci razredne stopnje pa so izvajali določene ure pouka v večnamenski dvorani.

- V tem obdobju je bila velika novost uporaba računalnika in interneta, kar je vplivalo na metode in oblike pouka. Uvajati so se začeli tudi projekti, ki so kmalu prerasli v mednarodne in sčasoma postali ustaljena praksa na naši šoli.

1989/90

- Marca je imela dramska skupina Raglje premierno predstavo »Lahko noč, hudoba«. Imeli so veliko nastopov, bili so najboljša skupina v republiki in tudi gostovali v Domu španskih borcev v Ljubljani.

- Proti koncu leta smo imeli dan šole. Gorenjski glas je o njem takole poročal:

»Ob koncu pouka so učitelji iz OŠ Franceta Prešerna skupaj z učenci pripravili zares imeniten dan šole. Razstavili so vse, kar so čez leto vrednega naredili, predstavili vse šolske in izvenšolske dejavnosti, učenci so spekli tudi najrazličnejša peciva in jih prodajali.

Morali bi videti vso gnečo za šolo, kjer so bile stojnice in je igral ansambel in celo zaplesala folklor. Dan, drugačen od navadnega, ki ga bodo tako učenci kot učitelji pomnili, je izredno uspel.«²

1990/91

- V letošnjem šolskem letu smo imeli malo drugače razporejene počitnice. Pozimi so se začele deliti na božične, od 28. 12. do 2. 1., in zimske, zadnji teden v februarju.

- Šolsko športno društvo je praznovalo dvajseto obletnico. O njem je poročal tudi Gorenjski glas:

»Na pobudo Borisa Holya je bilo na OŠ Franceta Prešerna v Kranju pred 20 leti ustanovljeno šolsko športno društvo.

Upamo si zapisati, da je bilo to društvo eno izmed najuspešnejših v občini Kranj in tudi v Sloveniji, predvsem po zaslugi mentorja, ki skupaj z društvom praznuje 20 let aktivnega delovanja.

Leta 1974 so bili razglašeni za najboljše ŠŠD v Sloveniji in v teh letih prejeli 6 zlatih plaket, da o srebrnih in bronastih niti ne govorimo. Številni vrhunski športniki so prišli iz vrst ŠŠD France Prešeren. Naj omenimo le nekatere:

Borut Petrič, evropski prvak v plavanju, Simon Pavlin, ml. svetovni prvak v lokostrelstvu, Branko Mirt, svetovni prvak v padalstvu, Goran Kabič, balkanski prvak v deseterboju, Polona Frelih, državni reprezentant v namiznem tenisu, Anka Pavlin, državna prvakinja v skoku v višino, Franc Peternel, mladinski svetovni prvak v streljanju, Bojan Štromajer, mladinski državni reprezentant v vaterpolu.«³

² Gorenjski glas, 22.5.1990

³ Gorenjski glas, 30.6.1991

1991/92

- Dobili smo novega ravnatelja gospoda Aleša Žitnika, ki nas je pred tem učil tehniko in likovno vzgojo. Konec šolskega leta pa je gospo Maro Črnilec, ki je bila pomočnica ravnatelja od leta 1983/84, zamenjala gospa Suzana Geršak.

Razgovor z ravnateljem gospodom Alešem Žitnikom:

»Še dobro se spomnim prvega razgovora z g. Borutom Chwatalom, mojim predhodnikom na mestu ravnatelja. V svojo pisarno me je poklicala ravnateljica osnovne šole Milana Šuštaršiča, kjer sem poučeval od leta 1980 in me predstavila g. Chwatalu. Javil sem se namreč na razpis za delovno mesto učitelja tehnične vzgoje na Prešernovi šoli v Kranju. Presenečen sem bil, da sva razgovor opravila kar pri njej v pisarni.

Kmalu me je obvestil o odločitvi in že od 1. oktobra 1984 sem poučeval v Kranju. Na šoli sem poučeval predvsem tehnično vzgojo, kasneje pa kombiniral z likovno vzgojo. V okviru tehnične vzgoje sem se vključil v aktivnosti pri uporabi računalnika pri poučevanju in administriranju. Kasneje sem aktivno sodeloval pri uvajanju in rabi informacijske in komunikacijske tehnologije v različnih procesih poučevanja. S tem sem nadaljeval tudi v času svojega ravnateljstva in tudi danes vodim seminarje.

Ko je g. Chwatal odšel na ministrstvo, sem se prijavil na razpis za ravnatelja. V tistih časih se je v slovenskem šolstvu dogajal zanimiv preporod. Po slovenskih šolah so učitelji preizkušali in uvajali razne novosti, uveljavljale so se drugačne oblike poučevanja. Vsebine znotraj in med posameznimi predmeti so se povezovale, nastajali so novi učbeniki, ideje so vrele iz učiteljev in ni jih bilo težko uvajati. Ker sem bil tudi sam vpet v te procese in sodeloval z nekaterimi, sem svojo vizijo šole zgradil na tem.

Šolski sistem se je po uveljavitvi nove države utrjeval in vse te ideje počasi institucionaliziral. Sam menim, da se je s tem svoboda poučevanja in preizkušanja precej omejila, po drugi strani pa so učitelji s tradicionalnim pristopom spoznali še nove, kar je dobro.

Res da se na šoli previdno in z določeno mero skepticizma lotevamo vsake novosti, a ko to počnemo, ravno zaradi tega pristopamo preišljeno in temeljito.

Morda je področje IKT tisto, kjer lahko zagotovo rečem, da sem brez pomislekov podpiral in navduševal sodelavce k uvedbi vsega.

Vseeno pa menim, da smo izbrali pravo mero in je večina kolegov do vseh novosti ali drugačnosti na šoli kritično naklonjena in si prizadeva, da jih še izboljšamo.

V času mojega ravnateljstva se je sistemsko uredilo, predvsem pa zelo spremenilo kadrovanje, področje financiranja, odločanja, spremljanja in uvajanja novosti, skoraj vsa področja vezana na šolo. Vse več dejavnosti v šolstvu je vsako leto urejeno na ta način, kar pa nas zaradi specifik, ki jih je vsaj toliko, kot je šol, močno omejuje pri delu.

Večina opravil je sedaj zelo natančno predpisanih, kar marsikoga v naši branži duši in omejuje. Lažje preživijo birokratsko orientirani učitelji kot svobodomiselnih in inventivnih, čeprav se na šoli trudimo, da bi prevladal zdrav duh.

Zdrav duh na vseh področjih, od pristopa k novostim do vzgoje in izobraževanja. Ob vsem spoštovanju otroka in njegovih pravic s zavedamo, da je otrok in da mu je potrebno v njegovo dobro in za njegovo osebno rast postavljati meje. Predvsem zato, da bo do svojih pravic in dolžnosti kritičen in odgovoren in ustvaril ustrezen odnos. Da bo kritičen, odgovoren in spoštljiv tudi glede drugih.

V središču naših prizadevanj je tako vedno otrok, učenec, njegovo znanje in spretnosti, ki jih bo pridobil za to, da se bo dobro orientiral v življenju. Veliko pozornosti posvečamo osnovnim pogojem, da to lahko dosežemo. Že naša vizija in vrednote govorijo o tem, da smo tako mi kot otroci odgovorni za znanje in da je medsebojno spoštovanje osnova za dobro sodelovanje med akterji v šoli. Vzgoji in doslednosti posvečamo vse večjo pozornost, kar se obrestuje vsem.

V tradicionalno delo na šoli so vse bolj vključene drugačne oblike dela, projekti, naj si bo mednarodni ali domači, večdnevni tabori, ekskurzije. Vsak delavec na šoli najde v teh okvirih možnost za uveljavljanje svojih profesionalnih ambicij in po svojih možnostih prispeva k prepoznavnosti šole.

Šola je vključena v projekt pridobitve certifikata kakovosti: Kakovost v vzgoji in izobraževanju.

Menim, da dobro nadaljujemo tradicijo, ki so jo uveljavljali ravnatelji in delavci pred mano in je znanje otrok, ki odhajajo z naše šole, primerljivo.«

- Zaradi velikega nezadovoljstva v zvezi z osebnimi dohodki smo kranjski učitelji 15. oktobra pripravili protestni shod pred občino. Zahteve stavkovnega odbora niso bile v celoti sprejete, vendar smo se rahlo pomirjeni odpravili domov.

- Učenci osmih razredov so prvič pisali eksterno preverjanje ali »malo maturo«.

- Dramska skupina Raglje nas je zopet razveselila z novo predstavo »Kaj se skriva pod velikim trebuhom«, s katero so se udeležili srečanja gorenjskih otroških gledaliških skupin, imeli intervju na Radiu Kranj in se predstavili v reviji Naša žena.

- Naša učenka Polona Studen je dobila zlato priznanje v znanju angleškega jezika.

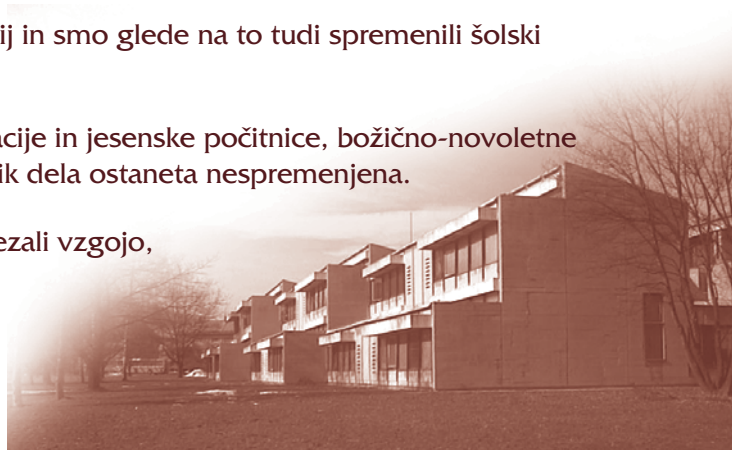
- Dogodki ob osamosvojitveni vojni so vplivali tudi na delo na naši šoli, saj zaključne konference in dela na šoli ob koncu pouka ni bilo mogoče izvesti zaradi vojne v Sloveniji in zračnega napada na Brnik. Naša šola je bila tudi obdana z barikadami, ker stoji v neposredni bližini kranjske vojašnice.

1992/93

- Vključili smo se v program treh ocenjevalnih obdobj in smo glede na to tudi spremenili šolski koledar.

- Uvedli smo nove praznike in počitnice: dan reformacije in jesenske počitnice, božično-novoletne počitnice in velikonočni ponedeljek. Dan OF in praznik dela ostaneta nespremenjena.

- Izvedli smo več delovnih akcij, pri katerih smo povezali vzgojo,

izobraževanje in delo. Učenci so skrbeli za urejenost učilnic, humanitarne akcije, dežurstva, urejanje igrišč. Ob klicu na pomoč kmetijske zadruga smo se z desetimi razredi udeležili pobiranja krompirja.

- Uredništvo Krika je naredilo zanimiv intervju z gospodom Milanom Kučanom. Glasilo je tudi prejelo nagrado revije Pil za celostno podobo.

1993/94

- Prvič smo v tem letu staršem in učencem pripravili zgbanko z uporabnimi informacijami in predstavitvijo šole.

- Šolsko glasilo je dobilo nagrado PIL za stalno kvaliteto.

1994/95

- Rešili smo problem nevarnega stopnišča, kjer smo postavili zaščitno ograjo. Malo smo tudi polepšali šolo, saj smo prebelili učilnice v prvem hodniku, zamenjali dotrajana okna v več učilnicah, namestili v nekatere učilnice nove zavese, kupili sodobne glasbene aparature, opremili računalniško učilnico z novim tiskalnikom ...

- Naša učiteljica Vika Šuštar je izdala knjigo Raglje v gledališču, ki vsebuje izvorna dela, ki so nastala neposredno za odrsko rabo. Promocija knjige je potekala 1. 6. 1995 v dvorani naše šole.

- Prvo leto smo imeli na šoli varnostnika, prihajal je dvakrat tedensko, v naslednjih letih pa jo varuje vsak dan.

- Seznam interesnih dejavnosti, ki so jih v tem šolskem letu obiskovali učenci:

Bralna značka	Bralno značko je v tem letu naredilo 649 učencev.
Prometni krožek	Učenci tretjih razredov so imeli kolesarski izpit. V sodelovanju s Prometno policijo so izvedli dan prometne varnosti, na občinskem tekmovanju „Kaj veš o prometu“ pa so ekipno zasedli prvo mesto.
Matematični krožek	Sodelovali so 104 učenci, ki so dosegli 23 bronastih, 7 srebrnih in dve zlati priznanji.
Računalniški krožek	Potekal je v treh starostnih skupinah, večinoma so se učili dela v okolju Windows.
Vesela šola	Učenci so sodelovali na šolskem in občinskem tekmovanju, na državno se ni uvrstil nihče.
Biološki krožek	Obiskovali so ga učenci 7. razredov. Delo je bilo razdeljeno na teoretični in praktični del. Pridno so skrbeli za živali, ki jih imamo na šoli, in izdali svojo številko glasila Krik, ki se je imenoval Hrček.
Gospodinjski krožek	Potekal je v 6. razredih. Naučili smo se osnov pripravljanja hrane, načrtovanja, organiziranja in nakupovanja hrane.
Šolsko glasilo	Izdali so štiri številke, naredili zanimiv intervju z g. Borisom Bergantom in učitelji naše šole. Na spomladanskem obrtnem sejmu v Celju je Krik med 42 osnovnošolskimi glasili prejel priznanje za najboljše glasilo.

Šolska skupnost	Na sestankih so se pogovarjali o tekoči problematiki, sodelovali so v zbiralnih akcijah papirja, pomagali pri organizaciji novoletnega plesa, prodajali novoletne voščilnice v korist društva paraplegikov in sodelovali v televizijskem kvizu Male sive celice ter se uvrstili v polfinale.
Recitacijski krožek	Pripravili so proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku.
Knjižničarski krožek	Pripravili so priložnostne razstave ob praznovanju obletnic slovenskih pesnikov in pisateljev, razstavo knjižnih novosti za otroke in sestavili lestvico najbolj branih knjig.
Ročna dela	Seznani so se s starimi slovenskimi vezeninami, osvojili so vezilno tehniko in vsaka je izdelala deset unikatnih čestitk in tri prtičke.

- Ob izgradnji je bila naša šola ena izmed najmodernejših v Sloveniji. Oktobra tega leta pa je bil v Gorenjskem glasu objavljen članek „Prešernova šola je za podret“:

»Ravna streha pušča, dež neusmiljeno tolče po nezaščitenih oknih in fasadi, v telovadnici je pozimi osem stopinj, učilnice so pretemne, strop nad hodnikom prenizek, voda prodira v klet, skratka, Prešernova šola je za podret.

V kolikšni meri gre krivdo pripisati projektantu, koliko pa luknjam v strehi botruje slaba izvedba, je težko reči, celo laiku pa je jasno, da ravna streha v alpsko podnebje ne sodi. V hodniku in več učilnicah morajo ob nalivih podstaviti vedra, v katero lovijo deževnico, ki pricurja skozi strop. Nikoli se ne ve, kje bo pricurjalo prihodnjč.

Pred leti so v šoli že pridobili projekt za popravilo strehe, bili dogovorjeni z izvajalcem, da jo obloži z bakrom, vendar je potem vse skupaj zastalo. Menda arhitekt ni dovolil sprememb.

Nefunkcionalna je tudi sama notranjost šole. Tudi v najlepšem vremenu v nekaterih učilnicah brez prižganih luči ni dovolj svetlo za branje, v nekaterih tudi z lučmi ni. Strop na hodniku je prenizek, v nasprotju z normativi, ki veljajo za šole.

Telovadnico je pozimi nemogoče ogreti. V mrazu je v njej le približno 8°C. Učitelji športne vzgoje delajo v rokavicah.»⁴

1995/96

- Priključili smo se na mednarodno omrežje internet in s tem učencem omogočili pristop k mnogim informacijam, sodelovanje v različnih svetovnih projektih in spoznavanje vrstnikov v Sloveniji in po svetu. Šola se prvič tudi sama pojavi na internetu s svojo domačo stranjo, ki so jo večinoma izdelali učenci sami.

- Imeli smo kar pet šolskih plesov, novoletnega v diskoteki Gorjanc Hotemaže, ker pa nas je bilo tam preveč, smo se februarje preselili v diskoteko Skala Predvdvor. Plesi so bili zaprtega tipa, potekali so od 18. do 22. ure, poskrbeli pa smo tudi za dežurstvo.

- Letos se je Kriku, ki je namenjen učencem predmetne stopnje, pridružil še Kriec, ki so ga ustvarili predvsem učenci četrtilih razredov. Za svoje delo so dobili nagrado Pil-a za celostno podobo časopisa in priznanje obrtnega sejma Vse za otroka.

- Ukinili smo zaključne izlete.

⁴ Gorenjski glas, 4.10.1994

1997/98

- Učenci iz občine Naklo so dobili novo šolo, tako se je velik del učencev prestavil na to šolo, kar nam je omogočilo delo samo v dopoldanskem času. Na šoli smo prvič uvedli enoizmenski pouk, kar je bil organizacijsko velik zalogaj.
- Pripravljali smo nove učne načrte za devetletno šolo.
- Internet postane pomemben dejavnik pri delu učiteljev in učencev. V tem šolskem letu smo iskali načine, kako čimbolj izkoristiti vse možnosti interneta, tako svetovni splet kot elektronsko pošto. Tako smo se letos vključili v štiri projekte:
 - Dva mednarodna projekta: Teddy Bear in Christmas Traditional and customs.
 - Domača projekta sta bila: Zdrave rastline in Medo.
- V maju nas je obiskal predstavnik danskega Ministrstva za šolstvo Claus Berg, ki smo ga spoznali preko projekta mednarodnega sodelovanja.
- Rezultati naravoslovnih dni so pokazali, da dajejo tako pripravljene dejavnosti učencem spodbudo za nadaljnje delo. Zato smo izdelali načrt, da bi vsak razred preživel nekaj dni izven šole. V letošnjem letu so se tabora udeležili učenci prvih razredov, v prihodnje pa bi vključili tudi učence ostalih razredov.
- Ker z dosedanjim dobaviteljem kosil nismo našli skupne soglasja glede cen, smo poiskali novega dobavitelja. Odločili smo se za Sodexho. Kot prva šola v Sloveniji smo dobili zunanjega izvajalca prehrabnenih storitev.
- Ob tridesetletnici šole je gledališka skupina Raglje pripravila igro Med usodo in časom. Na obletnico smo povabili vse bivše sodelavce in jim pripravili pester večer. Prireditev je neprestano prekinjal povodni mož, ki se je po tridesetih letih izmuznil savskim valovom. Kljub slovesnemu trenutku mu je ušlo, da se na suhem počuti bolje, odkar pušča streha.

1998/99

- Prvič smo poleg naravoslovnih dni uvedli tudi naravoslovne taborne:
 - 1. razred: naravoslovni tabor na kmetiji Ljubica v Vinharjih
 - 2. razred: naravoslovni tabor v domu pod Liscem na Blokah
 - 3. razred: poletna šola v naravi v Pineti
 - 4. razred: zimska šola v naravi v Cerknem
 - 5. razred: likovni tabor v Piranu
 - 6. razred: naravoslovni tabor v taborniškem domu v Marindolu
 - 7. razred: naravoslovno-preživetveni tabor na Vodiški planini
- Letos smo posodobili računalniško učilnico in poskušali čim večjemu številu učiteljev približati delo z računalnikom pri pouku.
- Vključili smo se v več projektov, ki potekajo preko interneta:

- V projekt Beremo z medvedkom je bilo vključenih 190 učencev, ob zaključku tega projekta pa je bilo srečanje na Kokrici za vse udeležence projekta.
 - Pri projektu Legende mojega kraja smo raziskovali izvor imen okoliških vasi in krajev.
 - Udeležili smo se Teleolimpijade '99.
 - Gostili smo šest koordinatorjev IEARNa iz Evrope.
- V letošnjem šolskem letu smo ustanovili šolski sklad. Namen ustanovitve je bila pomoč učencem pri udeležbi na šolskih taborih in šolah v naravi. Že takoj na začetku smo izvedli dve akciji, prodajo šolskega lončka in dobrodelni koncert pevskega zbora Glinka.

Od leta 2000 do danes

Večina šol v kranjski občini, prav tako tudi naša šola, se kljub upadanju števila otrok sooča s hudimi prostorskimi težavami, predvsem zaradi ukinjanja dvoizmenskega pouka in prehoda na devetletno šolo. Na naši šoli smo težave rešili z dozidavo in prenovo šole, s tem smo pridobili nove prostore za pisarne, zbornico, nove učilnice in prenovljeno jedilnico ter knjižnico z novo čitalnico.

Šola pa ne doživlja sprememb samo na zunaj, uvaja se tudi devetletna osnovna šola in spremembe, ki jih je določil zakon iz leta 1996.

1999/2000

- Klub temu da šola dosega vidne in odmevne rezultate, se učitelji in učenci trudijo v zelo težkih pogojih dela: utesnjenost šole, problem gospodinske učilnice, ki se nahaja v kleti, problem s poukom športne vzgoje, ker nam primanjkuje prostora.
- Problem smo imeli tudi z dotrajanim parketom v učilnicah, kar smo uredili v času zimskih počitnic. Enak problem je tudi s streho, ker pušča na več mestih in povzroča škodo v telovadnici in učilnicah.
- Tudi brez sodobne tehnologije si pouka ne moremo več zamisliti, zato smo dopolnili obstoječo računalniško opremo. 18. oktobra smo na šoli za vse obiskovalce odprli Intronet stičišče. V prvi hodnik smo postavili štiri računalnike, ki v času pouka učencem in obiskovalcem nudijo možnost brskanja po internetu. Naše dosežke s področja računalništva smo predstavili tudi na letošnjem sejmu Infos 99.

2000/2001

- Še vedno je glavni problem preutesnjenost šole in nerešeni prostorski pogoji za izvajanje posameznih pedagoških programov. Tudi za prehod na devetletno šolanje nimamo ustreznih pogojev. Izdelani so načrti in končan razpis za sanacijo strehe. Končno ne bomo več podstavljali veder.
- Tudi v tem šolskem letu smo sodelovali v več projektih:
 - pri pouku računalništva (Logo),
 - projekti na internetu v sklopu IEARNa in eschole pri EU,
 - projekt Moja Slovenija pri geografiji.

- Obiskali so nas tudi člani Virtualne evropske šole za razredno stopnjo.
- Septembra smo organizirali ekskurzije po Sloveniji, učenci so se seznanili s pokrajino, industrijo in kulturno-zgodovinskimi znamenitostmi. Obiskali smo:
 - 5. razred – Idrijo
 - 6. razred – Celjsko kotlino in jamo Pekel
 - 7. razred – Stično, Muljavo, Rašico in Turjak
 - 8. razred – Vršič, dolino Soče in Kobarid
 - Učenci razredne stopnje so spoznavali svoje mesto in njegovo okolico ter okoliška mesta Trzič, Škofjo Loko, Radovljico, Vrbo, Doslovče in Bohinj.
- Starši so na zadnjem svetu staršev dali pobudo za odprto pismo županu, s katerim so opozorili na nevarne prometne razmere okoli šole. Pismo je podpisalo okoli 700 staršev. V juniju je župan sprejel delegacijo staršev in obljubil pomoč pri reševanju problema.
- Ob 200-letnici Prešernovega rojstva je naša gledališka skupina Raglje pripravila posebno predstavo avtorice gospe Vike Šuštar Kje si, Uršika zala. Predstava nas popelje v nadaljevanje Prešernovega Povodnega moža in nam razkrije, kaj se je s prevzetno Urško dogajalo po skrivnostni ugrabitvi.
- V treh zbiralnih akcijah papirja smo zbrali 39t papirja in najbolj prizadevne učence peljali na nagradni izlet v Čateške toplice.
- Udeležili smo se sestanka vseh šol z imenom Franceta Prešerna v Sloveniji, predstavili smo našo šolo in se dogovorili o sodelovanju med šolami na kulturnem in športnem področju.
- V tekmovanju iz matematike je naš učenec Martin Ambrož dosegel prvo mesto in vse možne točke ter osvojil zlato Vegovo priznanje. Skupaj z mentorico gospo Leo Žumer se je udeležil srečanja najboljših matematikov na vabilo Vlade RS.
- Poleti sta bili obnovljeni in zamenjani streha ter izolacija na šoli.

2001/2002

- V mesecu novembru smo gostili predstavnike I*EARN šol v Sloveniji. V mesecu maju pa smo na Kokrici imeli srečanje udeležencev projekta Beremo z medvedkom.
- Na letošnjem dnevu šole, ki smo ga premaknili na 6. februar, so nam učenci in učiteljice pripravili razstavo vsega, kar so ustvarjali med šolskim letom. Videli smo lahko veliko uspešnih projektnih nalog, likovnih izdelkov, tehničnih izdelkov, raziskovalnih nalog.
- Spet so nas razveselili naši kemiki in matematiki, saj je Martin Ambrož poleg drugega mesta in zlatega Vegovega osvojil še zlato Pregljevo priznanje, Dejan Govc pa zlato Pregljevo priznanje.
- Letošnje počitnice bodo našo šolo zasedli delavci Gradisa in začeli s preureditvijo šole za potrebe devetletke.

2002/03

- V začetku poletnih počitnic so gradbeniki zavzeli našo šolo in jo preuredili tako, da smo rešili prostorski problem za devetletko. Pridobili smo dve novi klasični učilnici v pritličju, gospodinjsko učilnico, čitalnico, povečali smo jedilnico in posodobili kuhinjo, v prvem nadstropju pa so nove pisarne in zbornica. Tako so se pogoji za izvajanje pouka izboljšali, potek pouka pa je bil moten zaradi vzporedne gradnje prizidka. Stanje se je normaliziralo šele po zimskih počitnicah.

- Pred začetkom novega šolskega leta je na naši šoli vladalo izredno stanje. Zaradi nerazumljivih zamud pri izvajalcu del je bil pouk v začetku zelo moten. Delavci šole smo se trudili, da smo v zadnjih urah pred pričetkom pouka usposobili vse potrebne prostore.

Učenka sedmega razreda je stanje na šoli opisala takole:

„Ko sem se odpravila domov, sem pogledala proti šoli. In kaj sem videla? Smetišče, mislim reči, gradbišče, saj še vedno zidajo zbornico, tajništvo, da bodo naši učitelji lahko normalno delali.

Upam, da bo naša šola kmalu gotova in da ne bomo več poslušali brenja strojev in gledali gradbišča!“⁵

- Kljub zadovoljstvu, da smo rešili nekatere prostorske probleme, pa nam je ostal grenak priokus, saj je bilo s strani izvajalca narejenih cel kup napak. Izvajalci na kritike ne slišijo dobro, nadzorni so tako rekoč nemočni. O tem je ravnatelj Aleš Žitnik spregovoril za Gorenjski glas:

„Bil sem na odprtju obnovljene šole v Stražišču. Ko jo primerjam z našo šolo, me kar stisne. Stražiška je brezhibno narejena, naša pa polna napak in izvajalskih šlamparij. Jedilnica, na primer, je prehladna, stik na steni ima globok rob, vrata – imamo 45 novih protipožarnih vrat – so vgrajena izjemno slabo, težko se zapirajo, pod njimi še ni pragov, talne obloge so izdelane skrajno površno, poseben „dosežek“ pa so okna v pisarnah, pred katerimi so nedokončane predelne stene, ker se okna sicer ne bi zapirala.“⁶

- Za novo atletsko stezo žal ni bilo dovolj sredstev. Prostorski pogoji za športno vzgojo so še vedno slabi, kar poskušamo ublažiti z urami plavanja in telovadbo na hodniku in v večnamenski dvorani.

- Prednostna naloga to šolsko leto je bila priprava na uvajanje devetletke, saj bomo jeseni dobili prvo generacijo devetošolcev. Učiteljice so preučile učne načrte in vestno obiskovale študijske skupine in se na njih seznanjale z novostmi in novimi pristopi pri poučevanju, tako da smo na uvedbo devetletke naslednje leto dobro pripravljeni.

⁵ Gorenjski glas, november 2002

⁶ Gorenjski glas, november 2002

- Zelo uspešno pa se je za nas letos končalo sedemnajsto evropsko prometno tekmovanje v Švici, saj so naši kolesarji, Aleksandra Gavrič, Vanja Flis, Siniša Kremenovič in Enes Bešič, pod mentorstvom gospe Milene Cvelbar Mohorčič, dosegli odlično drugo mesto.

- Sodelovali smo na tradicionalnem festivalu Radost Evrope v Beogradu. Povabilo smo dobili s slovenske ambasade v Beogradu. Učenci (27 učencev 7. in 8. razredov) so zgledno predstavili Slovenijo in z udeleženci iz 16 držav preživeli šest nepozabnih dni.

- Poglobili smo stike s pobrateno šolo v Beogradu in OŠ Franceta Prešerna v Črenšovcih, Mariboru in Ribnici. Skupaj s slovenskimi OŠ Franceta Prešerna smo pripravili fotografsko razstavo Moj kraj, ki smo jo slovesno odprli v Mariboru, Črenšovcih in nato še v Kranju.

- V povezavi s projektom Comenius in v okviru izmenjave učencev je odšlo šest učencev k svojim vrstnikom v Grunstadt v Nemčijo.

- Tradicionalna pa je že povezava z Norvežani, saj smo letos že tretjič gostili študentke iz Trontheima, naši učiteljci za angleški jezik pa sta odšli na enotedenski obisk na Norveško in tam izmenjali pedagoške izkušnje.

- V 8. razredih smo uvedli nov naravoslovni dan na temo Vino, kjer smo učence seznanili z vinorodnimi rajoni Slovenije, lastnostmi vina, njegovimi vplivi na človeško telo, s predelavo vina in še mnogimi drugimi zanimivostmi.

- V letošnjem šolskem letu je bilo čutiti izreden premik v delu šolske skupnosti. Na svojih sestankih je obravnavala vzgojno problematiko in s sklepi in rešitvami pripomogla k resnejšemu odnosu otrok do hišnega reda. Najbolj se je to pokazalo pri zbiralnih akcijah papirja, saj smo v treh akcijah zbrali rekordnih 56,5t papirja. Učenci, ki so zbrali največ papirja, so bili nagrajeni z izletom v terme Olimlje, mlajši pa so odšli v živalski vrt.

- Učenci 7. in 8. razredov so lahko uživali na dveh šolskih plesih.

2003/04

- Prva generacija devetletkarjev je septembra začela obiskovati našo šolo. Prostorski problemi za devetletko so sicer rešeni, vendar izvajalec še vedno ni odpravil vseh napak, ki so nastale pri gradnji.
- Spet sta bila uspešna dva naša kolesarja, na državnem tekmovanju kolesarjev Kaj veš o prometu maja v Luciji je Duško Bogdanović osvojil državni naslov, Enes Bešić pa je bil drugi. Njuna mentorja sta bila gospod in gospa Marija in Marijan Mohorič.
- V letošnjem letu smo gostili mlado folklorno skupino iz Srbije in Črne gore, plesalce KUD Sveti Sava iz Kranja, predstavili pa so se tudi domači folkloristi. Ob dobrem obisku in veselem vzdušju so nastopajoči sklenili, da se še srečajo.
- Na hodniku šole je bila ob kulturnem prazniku odprta likovna razstava učencev šol po svetu, ki nosijo ime našega pesnika. Učenci so risali na temo „Moja šola“. Udeležile so se OŠ Franceta Prešerna iz Beograda, Buenos Airesa, Črenšovcev, Kranja, Maribora in Ribnice.
- Marca smo se odločili, da je zaključevanja gradnje dovolj. Menili smo, da bodo težave izginile, če napravimo otvoritev in smo jo. Na multimedijem recitalu „Odpiramo vrata“, Vike Šuštar in njenih učencev predmeta gledališki klub, je župan Mohor Bogataj prerezal trak in ogledali smo si novo pridobitev šole.
- Delovno soboto smo izkoristili za predstavitev devetletke. Prvi razred, izbirni predmeti in novi predmeti v devetletki, to je bila zlata nit dneva.

2004/05

- Streha je v srednjem delu šole zamakala do meseca junija, ko so jo sanirali. V mesecu avgustu pa se je dvignil parket v večnamenskem prostoru, zato je bil pouk v začetku septembra močno moten, saj ta prostor uporabljamo za izvajanje športne vzgoje na razredi stopnji.

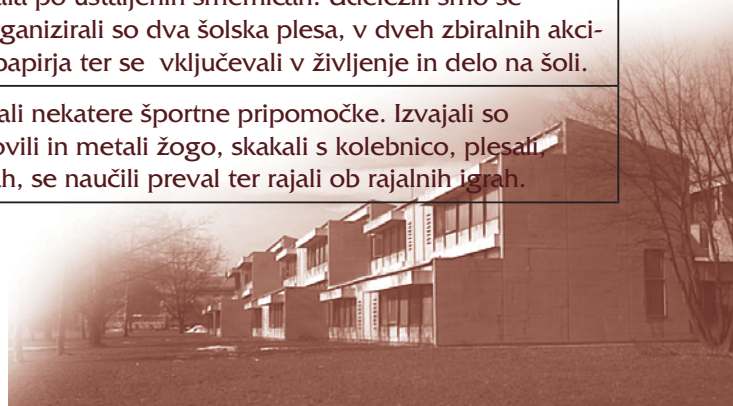
- Kljub misli na novo atletsko stezo smo se morali načrtom odpovedati, saj za ta dela nismo pridobili zadostne količine materialnih sredstev.

- V letošnjem letu smo preko organizacije AISEC na šolo sprejeli Američana Petricka Kima, ki je sodeloval pri pouku in spodbujal učence k pogovoru v angleškem jeziku. Na šoli je deloval tri mesece.

- Kratak opis interesnih dejavnosti, ki so v tem šolskem letu potekale na naši šoli:

ANGLEŠKI KROŽEK	Učenci so se pripravljali na tekmovanje iz angleške bralne značke, v okviru angleškega dramskega krožka pa so pripravili krajšo igrico The Crazy Farmer.
BRALNA ZNAČKA	Značko je pridobilo 207 učencev z razredne stopnje in 87 učencev s predmetne stopnje. Tekmovalci predmetne stopnje so bili nagrajeni z izletom na Visoko in v Škofjo Loko.
BIOLOŠKI KROŽEK	Krožek je bil v letošnjem letu namenjen učencem 7. razrede devetletke. Spoznavali in delali so z mikroskopom, veliko pa so se posvetili temam iz ekologije.
DRAMSKI KROŽEK	Krožek je obiskovalo 10 učencev iz 2.a razreda. Dramatizirali so besedilo Vitomila Zupana Plašček za Barbaro. Sceno in kostume za predstavo so izdelali učenci sami. Svoj nastop so imeli 23. in 26. junija 2005.
FAKULTATIVNI POUK	Fakultativni pouk tujega jezika je vodil Tales. 17 učencev je obiskovalo 50 ur nemškega jezika, 4 učenci pa 50 ur francoskega jezika. Fakultativnega pouka računalništva so se udeleževali vsi učenci 5. razredov.
FOLKLORNI KROŽEK	Ure folklornega krožka so bile posvečene petju ljudskih pesmi in učenju ljudskih plesov. Udeležili so se tridnevnega tabora na Kokrici, kjer so sodelovale folklorne skupine Prešernovih šol iz vse Slovenije. Na taboru smo se naučili novih iger, plesov in pesmi.
KEMIJSKI KROŽEK	Kemijski krožek je bil namenjen boljšim učencem sedmih in osmih razredov.

KNJIGOBUBE	Učenci 2. razreda devetletke so z veseljem poslušali pripovedovane in brane zgodbe ter nato ustvarjali v Pobarvani pravljici. Ob koncu šolskega leta so vsi prejeli Olimpijsko diplomu Knjigobub.
KOŠARKA	Vodenje košarkarskih treningov je na naši šoli prevzel košarkarski klub. Vadili so v vseh starostnih kategorijah, vendar samo dečki. Zavedamo se, da bomo morali narediti velik korak, da se bodo vadbi priključile tudi deklice.
LEGO DACTA	Krožek je obiskovalo 18 učencev. Šolsko tekmovanje smo izvedli 10.3.2005.
MAKETARSKI KROŽEK	Krožek je obiskovalo 15 učencev. Naučili so se vseh korakov pri sestavi makete, naredili nekaj maket in sodelovali tudi na tekmovanju iz maketarstva. Ob dnevu šole so v tehnični učilnici prikazali svoje delo.
MLADINSKE DELAVNICE	Mladinske delavnice so primarno-preventivni program, usmerjen k zaščiti mladostnikovega mentalnega zdravja ter preprečevanju razvijanja različnih odvisnosti pri mladih. Velikokrat pa so se prepustili reševanju tekočih problemov in improviziranim pogovorom. S pomočjo mentorice so priredili tudi dve čajanki: eno na temo zapuščenih otrok na ulicah mest ter drugo o boju proti krznu in mučenju živali.
NOGOMETNI KROŽEK	Na šoli deluje na razredni stopnji krožek nogometa. Vodi ga trener nogometnega kluba Triglav.
NOVINARSKI KROŽEK	Delil se je na starejšo in mlajšo skupino. Izdali so dve redni številki Krika in posebno osmošolsko. Mlajši novinarji so izdali eno zelo obsežno številko časopisa razredne stopnje Krikec.
ODBOJKA	Na šoli je deloval odbojkerski krožek. Učenci so na treninge radi hodili in na tekmovanjih dosegali pričakovane rezultate.
PEVSKI ZBORI	Po začetni avdiciji smo na šoli imeli tri pevske zборе, dva otroška in enega mladinskega. V vseh treh zborih je bilo 115 učenk in učencev. Udeležili smo se tudi revije pevskih zborov kranjske regije.
PRAVLJIČNI KROŽEK	Pri krožku so izvajali naslednje vsebine: poslušanje pravljič, pogovori o pravljičah, razvijanje kreativnosti, dramatizacija, likovno izražanje, ogled ilustracij in videa.
PROMETNI KROŽEK	Prometni krožek je potekal na šoli predvsem v mesecu aprilu in maju, ko so se učenci pripravljali na tekmovanje Kaj veš o prometu. Na občinskem tekmovanju so naši učenci dosegli odlične rezultate tako ekipno kot posamezno. Poleg teh aktivnosti so pomagali izpeljati izpit za kolo z motorjem, v juniju pa smo izvedli še izpit za kolo v tretjem razredu.
USTVARJALNE DELAVNICE	V skupini je bilo le devet deklet, vendar je bila skupina zelo ustvarjalna. Izdelovale so dekoracije za okrasitev šole ob pomembnih dnevih. Sodelovali so tudi v projektu Enakost in različnost v športu in prejeli prvo nagrado.
ŠOLSKA SKUPNOST	Šolska skupnost je delovala po ustaljenih smernicah. Udeležili smo se otroškega parlamenta, organizirali so dva šolska plesa, v dveh zbiralnih akcijah nabrali preko 50 ton papirja ter se vključevali v življenje in delo na šoli.
ŠPORTNI KROŽEK	Otroci so v krožku spoznali nekatere športne pripomočke. Izvajali so naravne oblike gibanja, lovili in metali žogo, skakali s kolebnico, plesali, tekmovali v štafetnih igrah, se naučili preval ter rajali ob rajalnih igrah.

- Poleg vseh srebrnih in bronastih priznanj, ki so jih osvojili naši učenci na vseh področjih, smo bili še posebej uspešni pri slovenščini, matematiki in kemiji, kjer smo osvojili zlata priznanja.

- Marca je bilo na zimskem bazenu medobčinsko prvenstvo v plavanju za osnovne šole. Dosegli smo nekaj lepih uvrstitev.

- V junije je ekipa naše šole postala državni prvak v vaterpolu.

- Veliko pa se je dogajalo tudi na področju mednarodnih projektov. Poglobili smo stike s pobrateno šolo v Beogradu in OŠ Franceta Prešerna v Črenšovcih, Mariboru in Ribnici. Skupaj s slovenskimi OŠ Franceta Prešerna in OŠ Franceta Prešerna v Beogradu smo izvajali, in ga tudi srečno pripeljali do konca, projekt Herbarij mojega kraja. Zaključna prireditev projekta je bila 6. junija v Beogradu. Zaključka so se udeležili 4 učitelji in 4 učenci iz vsake od Prešernovih šol v Sloveniji.

V mesecu oktobru smo pomagali OŠ Franceta Prešerna iz Ribnice pri pripravah na tradicionalni festival Radost Evrope v Beogradu. Skupaj smo zgledno predstavili Slovenijo in smo z udeleženci 21 evropskih držav preživeli šest nepozabnih dni v Beogradu.

V povezavi s projektom Comenius smo se letos vključili v projekt Our Living Environment: Today - Yesterday - Tomorrow. Koordinatorica je bila naša pomočnica ravnateljica gospa Suzana Geršak. Skupaj s še štirimi evropskimi šolami iz Litve, Nemčije, Švedske in Nizozemske smo obravnavali naše okolje. Učenci so izhajali iz svojega domačega okolja in potem raziskali šolsko okolje, svoje mesto in regijo. V mesecu oktobru smo imeli prvi sestanek v mestecu Moers v Nemčiji, kjer smo se dogovorili, kako bomo delali skozi leto in na kakšen način bomo prikazali rezultate našega dela. Tako je skozi leto nastala bogata spletna stran projekta z vsemi spremljajočimi projektnimi izdelki. Koordinatorji projekta so se sestali v Moersu tudi v mesecu maju, kjer so se dogovorili o nadaljnjem delu, saj bo projekt trajal tri leta.

Že tradicionalna je postala tudi povezava s Norvežani, saj smo letos že petič gostili študente iz Trontheima. Ravnatelj in pomočnica sta se 23. – 26. maja udeležila evalvacijskega sestanka v Levangenju na Norveškem.

2005/06

- Nadaljevali smo projekt Our Living Environment: Today - Yesterday - Tomorrow. V mesecu septembru smo imeli na naši šoli sestanek, ki so se ga udeležili učenci in učitelji iz partnerskih šol, prav tako pa tudi ravnatelj iz Nemčije, Litve in Švedske. Udeležence sestanka smo seznanili z lepotami Slovenije, peljali smo jih na Bled, Vogel, v Postojnsko jamo, ogledali smo si soline v Sečovljah in Piran.

- Comeniuseov projekt smo prijaviili tudi v eTwinning in na tekmovanju projektov eTwinninga v Sloveniji v mesecu maju osvojili prvo mesto za najbolje voden projekt.

- Plodno smo sodelovali tudi v projektih IEARNa. Posebno s projektom Tulipani in narcise. V mesecu juliju pa so se trije udeleženci naše šole (Simona Bizjak Mrak, Aleš Žitnik in Suzana Geršak) udeležili 13. IEARN konference v Eschendeju na Nizozemskem,

od koder so prinesli veliko novih idej za sodelovanje. Na konferenci je sodelovalo 527 udeležencev iz 57 držav sveta.

- Novinarski krožek je bil v tem letu še posebej uspešen, saj so dobili kar dve nagradi, v rubriki najboljša naslovnica je nagrado prejela Simona Vodnik iz 9. d, za najboljši humoristični prispevek pa Vesna Rogl iz 8. b. Nagrade je podeljevalo Uredništvo revije Otrok in družina.

- Letos smo osvojili kar štiri zlata Vegova priznanja.

- Aprila nam je zbiralec in poznavalec zgodovinskih dogajanj Aleš Čarman predstavil nekaj orožja in opisal dogajanja invazije zaveznikov v Normandiji med drugo svetovno vojno.

- Maja se je na naši šoli odvijalo državno tekmovanje v konstruktorstvu.

- 17. 05. nas je obiskal minister dr. Milan Zver. Pred novinarsko konferenco si je vzel čas, se sprehodil po šoli in se nam pridružil pri malici v šolski jedilnici.

- Gostili smo tudi akcijo UNICEF »Z žogo proti nasilju nad otroki«, njen pobudnik je bil nogometaš Sašo Udovič.

- 15. 06. 2006 smo se poslovili od prve generacije devetošolcev.

2006/07

- Opremljenost z učno tehnologijo je ugodna in učitelji pri pouku lahko uporabljajo najsodobnejša AV-sredstva, kakor tudi okoli 110 računalnikov z vso programsko opremo, ki je trenutno v šolskem prostoru na voljo.

Zelo slabi ostajajo še vedno pogoji za športno vzgojo. Učenci razredne stopnje imajo še vedno vse ure športne vzgoje le v mali telovadnici, zato koristimo tudi večnamenski prostor. Potrebe predmetne stopnje pa rešujemo s poukom na hodniku in s poukom plavanja na zimskem bazenu. Še vedno imamo velike težave s sanitarijami, saj so dotrajane in neprimerne.

- V septembru sta se ravnatelj in pomočnica ravnatelja udeležila srečanja koordinatorjev Comenius projekta v Almhultu na Švedskem. Ogledala sta si tamkajšnjo šolo in spoznala življenje in navade v tem majhnem mestecu.

- Ob obletnici rojstva Franceta Prešerna se je delegacija učiteljev udeležila proslave na OŠ Franceta Prešerna v Beogradu.

- V decembru so učenci razredne stopnje izdelali novoletne čestitke in darila in jih prodajali na bazarju na Mestnem trgu.

- Učenci 4. razredov so bili vključeni v tri IEARN-ove projekte, in sicer v Narcise in tulipani, Origami ter Machinto.

Učenci so v projektih aktivno sodelovali in uporabljali IKT tehnologijo. Med drugimi so imeli tudi videokonferenco s partnerji z Japonske.

- Tudi letos smo se vključili v Pomladni dan, kjer smo z različnimi prireditvami in dejavnostmi

počastili dan Evrope. V pomladni dan so bili vključeni učenci podružnične šole Kokrica.

- Štirinajst dni smo gostili 3 norveške študentke in tri dni švedske ravnateljke.

- V maju je v Kuršenaui v Litvi potekal zaključek triletnega projekta Comenius »Naše okolje včeraj, danes, jutri«, ki se ga je udeležilo tudi pet učencev, trije učitelji, ravnatelj in pomočnica ravnateljke naše šole.

Projekt je bil zelo uspešen, saj smo v slovenskem merilu dobili nagrado Zlati kabel (eTwinning) in je bil izbran med 10 najboljših projektov v Evropi.

- Razveselili pa so nas tudi naši učenci s svojimi številnimi uspehi na tekmovanjih, saj so poleg številnih bronastih in srebrnih priznanj osvojili tudi nekaj najzlahtnejših. Vesna Rogl, mentorica gospa Minka Knapič, je dobila zlato Cankarjevo priznanje in se uvrstila na drugo mesto v državi; zlata priznanja pa smo osvojili tudi pri matematiki, logiki, fiziki, kemiji, zgodovini in biologiji.

2007/08

V letošnjem šolskem letu smo že jeseni s pomočjo odgovornih na Mestni občini Kranj in dr. Stankom Kristlom uspeli skleniti dogovor, da se dokončno odpravi ena od pomankljivosti, ki se je vlekla od dokončanja gradnje. V mesecu marcu so delavci novi del šole oblekli v sveže barvne plošče, ki so namesto prejšnje v sivino odete šole, naredile ta del šole bolj vesel in prijazen.

40 letnico šole smo zaznamovali s prireditvijo 26. marca. 2008, ki jo je pripravila učiteljica Vika Šuštar. Svoje zanimive domače aktivnosti pa so predstavili še učitelji, ki so in še poučujejo na naši šoli.

Ali veš, da...

- ... ime Franceta Prešerna ne nosi samo naša šola, ampak še tri šole v Sloveniji: OŠ Franceta Prešerna Ribnica, OŠ Franceta Prešerna Maribor in OŠ Franceta Prešerna Črenšovci v Prekmurju. Ena šola pa nosi to ime tudi izven Slovenije, to je naša pobratena šola iz Beograda. V začetku devetdesetih so imeli s tem imenom kar precej težav, saj so s strani politike prihajali pritiski, da bi ga spremenili.
- ... smo bili prva občina v Sloveniji, ki smo leta 1968 izpeljali referendum, na katerem so se občani Kranja izrekli, da z delom svojega osebnega dohodka pomagajo pri graditvi šol in vrtcev.
- ... je bila naša šola v sedemdesetih in osemdesetih letih največja šola v Sloveniji.
- ... je bila naša šola ob izgradnji ena najbolj sodobno opremljenih šol v regiji.
- ... smo na naši šoli okoli leta 1965 prvi začeli z učenjem plavanja v visoki vodi. Peti in šesti razredi so imeli po eno uro plavanja enkrat na teden, dva učitelja pa sta nadzirala dva razreda (v razredu je bilo takrat okoli 36 otrok).
- ... smo imeli od leta 1971 do 1993 na šoli Šolsko športno društvo, ki je bilo eno izmed najuspešnejših v Sloveniji.
- ... se je naša šola med šolami leta 1995 prva v Sloveniji predstavila na internetu s spletno stranjo.
- ... je na našo šolo hodil plavalec Borut Petrič.
- ... je na našo šolo hodil Ivo Godnič, znani gledališki igralec – „slovenski Tito“.
- ... učenci naše šole hodijo na zgodovinsko-geografske ekskurzije po Sloveniji že od leta 1968 naprej in da smo bili prvi v Sloveniji, ki smo jih začeli izvajati.
- ... je šolski časopis tri leta starejši kot pa naša stavba, saj izhaja že triinštirideseto leto. Najprej se je imenoval Pionirji pišejo, potem Iskrice, zdaj pa Krik.

Literatura:

- Šolske kronike (1973-2007)
- Krik: Jubilejna številka 30 let. Kranj, 1998
- Valenčič: Osnovna šola na Slovenskem. Zbornik referatov, Radovljica, 1990
- Janez Sušnik: Priprava in izvedba programa za gradnjo vrtcev in osnovnih šol v kranjski občini v letih 1968 do 1975. Kranjski zbornik 1975, Kranj, 1975
- Stane Bernik: Oris sodobne arhitekture v Kranju. Kranjski zbornik 1970, Kranj, 1970
- 15 let samoprисpevka. Sekretariat koordinacijskega odbora za gradnjo družbenih objektov v krajevnih skupnostih občine Kranj, Kranj, 1976
- Razvoj šolstva v letih 1970-1974 v občini Kranj. Kranjski zbornik 1976, Kranj, 1976
- 9 arhitektov – zbornik ob razstavi. Edicija Piranesi, 1996
- Dušan Bavdek: Razvoj šolstva v letih 1969 – 1970 v občini Kranj. Kranjski zbornik 1975, Kranj, 1975
- Andrej Vovko: Slovenska šola skozi zgodovino. Monografija: Slovensko šolstvo, Educa, 2006
- Cvetko Vladimir: Osnovna šola na Slovenskem v šolskem letu 1969-70. Zveza pedagoških društev Slovenije, Ljubljana, 1972
- Ivo Miklavčič: Stanovanjska gradnja v občini Kranj. Kranjski zbornik 1976, Kranj, 1976
- Ciperle, Vovko: Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja III. Katalog stalne razstave, Šolski muzej, Ljubljana, 2002
- 5 let – 100 šol v obdobju 1969 – 73. Katalog razstave, Šolski muzej, Ljubljana, 1973
- Zbornik strokovnega posvetovanja v Ljubljani 27. in 28. septembra 1988: Posvet ob 30-letnici enotne osnovne šole (1958-1988)
- Bavdek Dušan, Vilko Kus, Jože Varl: Razvoj šolstva v občini Kranj od osvoboditve do danes.
- Žontar Jože: Publikacija 900 let Kranja: spominski zbornik, Kranj, 1960
- Osnovna šola na Slovenskem 1869 – 1969. Slovenski šolski muzej, Ljubljana, 1970
- Adamič: Nekateri kazalci razvoja osnovne šole od leta 1958 do 1978. Revija za teoretična in praktična vprašanja vzgojno-izobraževalnega dela, Ljubljana, 1979
- Enciklopedija Slovenije – šolstvo. Številka 8, Ljubljana, 1987-2002
- Enciklopedija Slovenije – osnovna šola. Številka 13, Ljubljana, 1987-2002
- Kobljar: Šole v Kranju. Izvestja muzejskega društva za Kranjsko, Letnik 13, številka 7
- Borut Chwatal: Vaterpolist, učitelj, ravnatelj, sekretar, upokojenec. Revija Vodenje
- Poseben dan za Prešernovo šolo, Gorenjski glas, 22.6.1990
- 20 let šolskega športnega društva France Prešeren, Gorenjski glas, 30.6.1991
- Prešernova šola je za podret, Gorenjski glas, 4.10.1994
- Rakovec Lojze: Vzgojno-izobraževalna dejavnost in njena preobrazba v občini Kranj. Kranjski zbornik 1985, Kranj, 1985
- Analiza o gibanju osnovnošolske populacije v občini Kranj v šolskih letih 1980/81 – 2006/07. Občina Kranj, Sekretariat za družbene dejavnosti

Zbrala in uredila: Polona Sodnik
40 let naše šole

Lektorirala in uredila: Nada Pajntar

Tehnično uredil: Aleš Žitnik

Izdala in založila: Osnovna šola Franceta Prešerna Kranj, marec 2008

Tisk: DIGITALNI TISK CC consulting center, d.o.o.

Šuceva 25, Kranj

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.3(497.4Kranj) (091)

OSNOVNA šola Franceta Prešerna (Kranj)

[Štirideset]

40 let naše šole / [zbrala in uredila Polona Sodnik]. - Kranj :
Osnovna šola Franceta Prešerna, 2008

ISBN 978-961-92116-1-8

1. Sodnik, Polona
238062080